

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНІ
ОСОБЛИВОСТІ НОВІТНІХ АНГЛІЙСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В
ІСПАНСЬКІЙ МОВІ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0350-і-з
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.051 Романські мови
та літератури (переклад включно), перша -
іспанська
освітньо-професійної програми
Мова і література (іспанська)
Троян Ксенія Олександрівна

Керівник к.ф.н., ст. викл. Шовкопляс Ю. О.
Рецензент к.п.н., доц. Каніболоцька О. А.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології і перекладу
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – іспанська
Освітньо-професійна програма Мова і література (іспанська)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

« ____ » _____ 2021 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ТРОЯН КСЕНІЇ ОЛЕКСАНДРІВНИ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Структурно-семантичні та функціональні особливості новітніх англійських запозичень в іспанській мові

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту) Шовкопляс Юлія Олексіївна
к.ф.н., ст. викл.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «13» квітня 2021 року № 590-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту)
26 листопада 2021 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту) теоретичні та критичні
праці вітчизняних та зарубіжних вчених: С. М. Єнікеєєва, Ю. А. Зацний,
Ю. О. Жлуктенко, Т. П. Козловська, Л. П. Крисін, Р. Я. Крицберг.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1) здійснення огляду теоретичних джерел; 2) з'ясування дефініції
понять «запозичення», «англіцизм»; 3) визначення їх структурно-
семантичних характеристик; 4) надання загальної характеристики
іспаномовному медіа дискурсу; 5) встановлення функцій новітніх
англійських запозичень в іспанській мові.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Шовкопляс Ю. О. к.ф.н., ст. викл.	13.04.21	13.04.21
Розділ 1	Шовкопляс Ю. О. к.ф.н., ст. викл.	11.05.21	11.05.21
Розділ 2	Шовкопляс Ю. О. к.ф.н., ст. викл.	12.07.21	12.07.21
Висновки	Шовкопляс Ю. О. к.ф.н., ст. викл.	06.09.21	06.09.21

6. Дата видачі завдання 13.04.21

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	квітень 2021	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	квітень 2021	виконано
3.	Написання вступу	квітень 2021	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	травень 2021	виконано
5.	Написання практичного розділу	липень 2021	виконано
6.	Формулювання висновків	вересень 2021	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2021	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	листопад 2021	виконано
9.	Захист	грудень 2021	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

(підпис)

К. О. Троян
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Ю. О. Шовкопляс
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

(підпис)

О. В. Телкова
(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 77 ст., 72 джерела.

Робота присвячена комплексному дослідженню структурно-семантичних та функціональних особливостей новітніх англійських запозичень в іспанській мові.

Об'єкт дослідження новітні англійські запозичення, що функціонують у сучасній іспанській мові.

Мета дослідження: визначити та дослідити структурно-семантичні та функціональні особливості новітніх англійських запозичень в іспанській мові.

Теоретико-методологічні засади: ключові положення теорії запозичення (С. М. Єнікеева, Ю. А. Зацний, Ю. О. Жлуктенко, Т. П. Козловська, Л. П. Крисін, Р. Я. Кріцберг), розроблені в лінгвістиці.

Отримані результати: в роботі висвітлено лінгвістичний статус новітніх англійських запозичень в іспанській мові. Розроблено класифікації за тематичною, структурною, функціональною характеристиками їхнього входження до лексико-семантичної системи іспанської мови. Виявлені словотворчі механізми та продуктивні моделі функціонування новітніх англіцизмів в іспанській мові. Описано семантичні процеси, що відбуваються в структурі лексичного значення запозичених одиниць, схарактеризовано особливості функціонування англійських запозичень у періодичній іспаномовній пресі. З'ясовано комунікативно-прагматичні функції новітніх англійських запозичень (культурна функція, компресивна функція, експресивна, евфемістична та стилістична функції) та їхній вплив на лексико-семантичну систему сучасної іспанської мови.

Ключові слова: запозичення, англіцизм, калька, мовний контакт, структурно-семантичні особливості, тематична класифікація, функція.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НОВІТНІХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В ІСПАНСЬКІЙ МОВІ	9
1.1 Мовні контакти як передумова процесу запозичення	9
1.2 Головні фактори впливу англійської мови на іспанську	13
1.3 Типологія запозичень з англійської мови в іспанську мову	16
1.4 Роль періодичної преси в запозиченні та інтеграції новітніх запозичень з англійської мови в іспанську	26
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НОВІТНІХ АНГЛІЦИЗМІВ В ІСПАНСЬКІЙ МОВІ	31
2.1 Структурно-морфологічні особливості адаптації сучасних англіцизмів в іспанській мові	31
2.1.1 Структурні види новітніх англійських запозичень в іспанській мові.	31
2.1.2 Словотворчі механізми творення новітніх англійських запозичень в іспанській мові.....	36
2.2 Лексико-семантичні особливості адаптації англіцизмів в іспанській мові.....	42
2.3 Тематична класифікація новітніх англійських запозичень в сучасній іспанській мові	48
2.4 Комунікативно-функціональні особливості сучасних англійських запозичень в іспанській мові.....	61
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

англ. – англійська

ЗМІ – засоби масової інформації

ісп. – іспанська

ED – El Día

EP – El País

LO – La Opinión

LV – La Verdad

RAE – Real Academia Española

S./s. – sustantivo

v. – verbo

ВСТУП

Специфіка міжмовних контактів і похідних від них явищ та процесів є утрадиційним об'єктом вивчення в лінгвістиці, адже багатопланова проблема взаємовпливу мов цілком виправдано має статус однієї з часто аналізованих, а тому актуальних тем сучасних мовознавчих досліджень. Розв'язання проблеми місця контактено-обумовлених явищ серед мовних змін і зокрема серед фактів функціонування тієї чи тієї мови дозволяє з'ясувати немалу кількість загальних і часткових лінгвістичних питань. Особливо це стосується проблем розвитку тих мов, які не є спорідненими, але носії яких тісно контактують. До таких, наприклад, належать англійська та іспанська мови.

Як і інші мови, сучасна іспанська зазнає впливу інших мов і культур, із яких особливий вплив відчутний із боку англосаксонської мови та культури, що здебільшого пов'язано з гегемоністичною роллю Сполучених Штатів у Латинській Америці. Проблемаам дослідження іспансько-англійських мовних контактів і процесів запозичення англійських лексичних одиниць в іспанську мову присвячено значну кількість наукових праць як вітчизняних авторів (С. М. Єнікеєєва, Ю. А. Зацний, Ю. О. Жлуктенко, Т. П. Козловська), так і зарубіжних дослідників (Л. П. Крисін, Р. Я. Крицберг, Д. С. Лотте, Т. В. Скроб, Д. В. Мунгалов, Хосе Сегура). Неослабний інтерес дослідників гуманітаристики до цієї наукової теми пов'язаний із надходженням нових англійських запозичень в іспанську мову.

Необхідність вивчення проблем мовних контактів, процесів запозичення та відповідних їм явищ на іспанськомовному матеріалі є очевидним фактом на загальному фоні динамічного розвитку міжкультурної комунікації, коли надходження англійської лексики як в літературну іспанську мову, так і в її узус, відбувається з високим ступенем інтенсивності. **Актуальність** роботи пояснюється високим ступенем представленості англійських запозичень в мовній свідомості носіїв іспанської мови, а також активною семантичною

адаптацією англійських запозичень, яка призводить до процесів структурно-семантичної деривації та масштабує їх.

Об'єктом дослідження є новітні англійські запозичення в іспанській мові. **Предмет** дослідження – структурно-семантичні та функціональні характеристики новітніх англійських запозичень в іспанській мові.

Мета наукової праці полягає у визначенні та дослідженні структурно-семантичних та функціональних особливостей новітніх англійських запозичень в іспанській мові.

У відповідності з метою дослідження будуть реалізовані такі **завдання**:

- обґрунтувати теоретичну базу та окреслити категорійно-понятійний апарат дослідження;
- вивчити історико-культурні передумови виникнення новітніх англійських запозичень в іспанській мові;
- розробити класифікації за тематичними й структурно-морфологічними характеристиками їх входження до лексико-семантичної системи іспанської мови;
- визначити словотворчі механізми й семантичні зміни у формуванні новітніх англійських запозичень в іспанській мові.

Матеріалом дослідження були 550 новітніх англійських запозичень, відібраних шляхом суцільної вибірки з електронних лексикографічних джерел та періодичної преси *RAE, El País, ABC, La Vanguardia, La Verdad, La Opinión*.

У роботі використані такі **методи** дослідження: *метод суцільної вибірки* – для відбору новітніх англійських запозичень; *метод етимологічного аналізу* – для співвіднесення тлумачення запозичення в мові-донорі та мові-реципієнті; *метод словникових дефініцій* – для визначення семантики англійських запозичень; *метод словотвірного аналізу* – для експозиції механізмів творення дериватів від новітніх англійських запозичень; *метод семантичного аналізу* – для дослідження

семантичного розвитку новітніх запозичень з англійської мови та їх похідних; *метод функціонального аналізу* – для визначення функцій новітніх англійських запозичень в іспанській мові; *метод тематичної класифікації* – для групування англійської лексики за лексико-семантичним критерієм.

Наукова новизна полягає у дослідженні особливостей використання новітніх запозичень з англійської мови в іспанській мові на основі актуального матеріалу, відібраного з електронних іспаномовних лексикографічних джерел та періодичної преси за останні 20 років.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що його результати й висновки можуть бути використані в теоретичних курсах із загального мовознавства, для розробки курсів і семінарів із проблем соціолінгвістики, лексикології, дискурсології та текстології, на заняттях з першої іноземної мови (іспанської) та на заняттях з реферування іспаномовних публіцистичних текстів.

Апробацію результатів здійснено на міжнародній науково-практичній конференції «Концептуальні проблеми розвитку філологічних наук у сучасному полікультурному просторі» Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського (Київ, 2021); на міжнародній науково-практичній конференції «Філологія у сучасному світі» Класичного приватного університету (Запоріжжя, 2021). Основний зміст роботи оприлюднено в публікаціях:

1. Троян К. О., Шовкопляс Ю. О. Особливості відтворення іспанською мовою новітніх запозичень з англійської мови. *Концептуальні проблеми розвитку філологічних наук у сучасному полікультурному просторі* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 18–19 черв. 2021 р. Київ, 2021. С. 59–62.

2. Шовкопляс Ю. О., Троян К. О. До типології новітніх англійських запозичень в іспанській мові. *Філологія у сучасному світі* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 27–28 серп. 2021 р. Запоріжжя, 2021. С. 41–44.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків і списку використаних джерел.

У вступі викладено необхідні відомості про наукове дослідження, серед яких обґрунтування актуальності, формулювання мети, об'єкта, предмета, дослідження та ін.

Перший розділ «Теоретичні засади дослідження новітніх запозичень в іспанській мові» присвячений проблемі запозичень, зокрема уточнено дефініції понять «запозичення», «англіцизм»; проаналізовано визначальні фактори впливу англійської мови на іспанську; виявлено й деталізовано класифікації запозичень.

У другому розділі «Особливості функціонування новітніх англіцизмів в іспанській мові» розроблено класифікацію новітніх англійських запозичень за структурними, семантичними та функціональними особливостями, подано їх тематичну класифікацію.

У висновках представлені узагальнені результати проведеного дослідження.

Загальна кількість сторінок – 77, кількість використаних джерел – 72.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ НОВІТНІХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

1.1 Мовні контакти як передумова процесу запозичення

Іспанська мова, як і будь-яка європейська мова, упродовж століть збагачувалася словами іншомовного походження, але останнім часом з різних причин, а найбільше з причин близького контактування англійські лексеми максимально швидко й вельми кількісно показово наповнюють іспанську. Заявлена проблема актуальна, оскільки на кінець ХХ та початок ХХІ століття припадає розширення міжнародних зв'язків і посилення мовних контактів, які здійснюються як безпосередньо між носіями різних мов, так і за допомогою засобів масової інформації. У ситуації інтенсивної взаємодії мов відбуваються зміни в системі однієї чи декількох мов, які, з одного боку, сприяють появі загальних мовних рис, з іншого – можуть провокувати часткове чи повне витіснення однієї з конкуруючих мов. Найбільш суттєвим наслідком мовного контакту є поява різних типів запозичень у мовах, що взаємодіють.

Для іспанської мови проблема запозичень особливо актуальна через те, що її словниковий склад особливо інтенсивно поповнюється лексичними одиницями, запозиченими з інших мов, але найбільш представлені в експорті іншомовної лексики до загального іспанського словника усе ж англійські запозичення. І не випадково: адже починаючи з ХV століття англіцизми проникають у всі сфери життя іспанського народу спочатку через художню літературу, згодом – через засоби масової інформації, інтернет-комунікацію, витісняючи при цьому частково або повністю іспанську лексику.

Зазначимо, що дослідження різних параметрів запозичення виконувалися як вітчизняними, так і зарубіжними мовознавцями. Питанню запозичень присвячено переконливу кількість наукових праць зарубіжних та вітчизняних авторів, зокрема С. М. Єнікеєвої [Єнікеєва 2006], Ю. А. Зацного [Зацний 2007], Ю. О. Жлуктенка [Жлуктенко 1974], Л. П. Крисіна [Крисин 1965], Д. С. Лотте [Лотте 1982], Хосе Сегура [Segura 1997] тощо.

Проте, незважаючи на такий інтерес вказаного явища, сам термін «запозичення» залишається одним із найбільш неоднозначно трактованих у сучасній гуманітаристиці. Зокрема, у сучасній лінгвістичній літературі часто натрапляємо на різні, іноді суперечливі дефініції. Окремі лінгвісти зазначають, що термін «запозичення» може розглядатися у широкому та у вузькому значеннях слова. У широкому значенні термін «запозичення» позначає *спосіб* поповнення словника мови, тим часом у вузькому значенні – *процес або результат* введення в мову будь-якої одиниці, будь-якого явища з іншої мови [Панькин 2011, с. 38]. Дослідники, які пропонують іншу точку зору, стверджують, що «запозичення» має два визначення: *процесуальне* (тобто запозичення – це універсальний мовний процес, під час якого лексичні одиниці однієї мови приймаються та засвоюються іншою мовою) та *предметне* (запозичення – це лексична одиниця, яка була запозичена однією мовою з іншої) [Маринова 2014, с. 77].

Звернімося до спеціальної літератури й порівняємо визначення поняття «запозичення». Лінгвістичний термін «запозичення» насамперед розуміють як процес запозичення, тобто прийняття іноземного словникового складу, а також результат цього процесу – власне запозичені іноземні мовні форми [Sapir 1921, р. 48]. З іншого боку, деякі лінгвісти трактують запозичення як «процес переміщення різних елементів з однієї мови в іншу» [Крысин 1968, с. 18]. Розмірковуючи над дефініцією терміна «запозичення» Е. Хауген стверджує, що «це спроба мовця відтворити в одній мові навички, засвоєні ним як носієм іншої мови» [Хауген 1972, с. 68].

На нашу думку, найбільш лінгвістично виправдане й урівноважене визначення поняттю «запозичення» надає Н. М. Васильєва: «Лексичне запозичення – це процес, у результаті якого одна мова засвоює елемент іншої мови, а також сам запозичений елемент» [Васильєва 2004, с. 17]. У нашому дослідженні лексичним запозиченням вважаємо переміщення лексичних одиниць з однієї мови в іншу з наступним засвоєнням запозичених слів або словосполучень у системі мови-реципієнта.

Необхідно звернути увагу на те, що запозичення лексики англійського походження та її структурно-семантична адаптація – закономірні явища в багатьох мовах, серед них і в іспанській. Лексична система іспанської мови з різним ступенем інтенсивності поповнюється новими мовними одиницями з англійської мови, які активно взаємодіють зі вкоріненими елементами. Це співвідноситься з іспанською мовою в Іспанії, Латинській Америці, а також з іспанською мовою в США, де вона найбільш представлена міноритарна мова в цій країні, і якою послуговуються близько 13% населення, здебільшого це іммігранти мексиканського, пуерто-ріканського та кубинського походження. Утім процес запозичення відбувається в несхожих умовах, за різних причин і має неоднакові наслідки [Закутская 2014, с. 58].

Хоч тенденція у вживанні англійських слів, або так званих англіцизмів, в іспанській мові стала помітною з XVII століття, проте й досі не існує визначеного терміна для цього поняття. Насамперед англіцизмом називають «особливість англійської мови, яка перенесена до іншої мови» [Ушаков 2013, с. 34]. Окремо виділимо тлумачення, у якому зазначено, що англіцизм – це мовний зворот, вислів у певній мові, складений за зразком англійської мови [Мельникова 1991, с. 96]. У наведеному тлумаченні акцентовано на слові або вислові в мові-реципієнті, складеному шляхом дослівного перекладу з англійської мови, яке стало загальноприйнятим.

Більшість лінгвістів англіцизмами вважають «слова вкоріненої англійської лексики», які зберегли оригінальне звучання або висхідну змістовну структуру. Мовознавці, зокрема А. І. Д'яков, цілком обґрунтовано

вважають семантичними англіцизмами значення англійського афікса (граматичного або словотворчого), слова, абрєвіатури, фразеологізму, словосполучення, речення, відтворені засобами мови-реципієнта – калькою або напівкалькою [Дьяков 2010, с. 14]. Отже, до англіцизмів можемо віднести одиниці будь-якого мовного рівня, які входять до складу мови-реципієнта в оригінальному вигляді або з певними трансформаціями.

На сьогодні існують суперечливі погляди щодо впливу англійської мови на іспанську. На думку одних лінгвістів, зокрема, Хосе Сегура і Франциско Діес Вегаса, англійські запозичення наповнюють іспанську мову непотрібними словами та сприяють її деградації. Вплив англійської мови негативно позначається на культурі іспанської мови та іспаномовних країн у цілому. Зі стрімким поширенням Інтернету англіцизми потрапляють у різні сфери діяльності суспільства: економіку, політику, шоу-бізнес, науку, культуру тощо, і це, безсумнівно, знаходить своє відображення в періодиці. Журналісти та працівники засобів масової інформації часто використовують слова, запозичені з англійської мови щодо тієї чи тієї сфери науки, культури й техніки. На думку іспанських лінгвістів цей фактор негативно впливає на іспанську мову, несе велику небезпеку іспанській культурі і навіть заважає процесам політичного та економічного розвитку іспаномовних країн [Segura 1997].

Проте і в наш час проникнення слів англійського походження в іспанську мову продовжується і помітно посилюється. Адже англійською мовою відбувається міжнародне ділове, економічне, наукове, культурне спілкування.

Отже, аналіз реферованих наукових праць демонструє, що активізацію процесів входження англійських слів та словосполучень в іспанську мову варто розглядати як закономірне та ординарне явище. Сучасний світ вступив в нову епоху розвитку, наслідком чого стало формування глобального інформаційного простору, у якому англійська мова відіграє роль універсальної мови спілкування. Тим часом міжкультурна інтеграція формує

загальну свідомість та загальне світосприйняття в різних суспільствах, що сприяє появі загальної лінгвістичної системи, у якій англійська мова прийняла на себе роль головного засобу комунікації, що й викликало зростання її впливу на національні мови народів світу.

1.2 Головні фактори впливу англійської мови на іспанську мову

Запозичення слів з однієї мови в іншу є закономірним наслідком мовних контактів у будь-якій сфері діяльності людини (торгівля, наука, культура, спорт, економіка, політика). Особливу увагу лінгвісти, які вивчають запозичення, звертають на причини появи запозичень. Передумови лексичних запозичень можуть бути абсолютно різними, проте єдиними для всіх мов. Серед них виділяють лінгвальні та екстралінгвальні (див. Рисунок 1.1).

Рисунок 1.1

Передумови лексичних запозичень

Із лінгвальними співвідносяться такі:

- необхідність у номінації об'єкта або явища, зумовлена відсутністю явища, що позначається, у когнітивній базі мови-

реципієнта. Це головна та найдавніша причина запозичення, разом із новим для народу явищем у мову входить і його назва;

- необхідність у номінації об'єкта або явища, зумовлена неточністю вже наявної назви. При співіснуванні питомого та іншомовного слів зі схожим значенням, слово з рідної мови має більш загальне значення, а запозичене – як загальне значення, так і додаткові відтінки [Чермисина 2017, с. 129].

Екстралінгвальні передумови передбачають:

- соціально-психологічні зв'язки (вираження конотацій, якими не володіє відповідна одиниця в мові, яка приймає);
- суспільно-політичні зв'язки (активізація міжнародних зв'язків, процес глобалізації);
- культурні зв'язки;
- економічні зв'язки;
- наукові зв'язки [Хоменко, Цветкова, Басовец 2004, с. 35].

Інші мовознавці виділяють схожі причини запозичень та акцентують на сфері використання іншомовної лексики й на соціальних моментах [Крысин 1968, с. 12]. З огляду на це виокремлюють:

- необхідність у номінації нових понять, реалій та явищ;
- необхідність розмежувати поняття, що близькі за змістом, проте мають певні відмінності;
- необхідність у спеціалізації понять (сфера й мета);
- визначення суцільного поняття одним словом, а не комбінацією слів;
- соціально-психологічні причини та фактори процесу запозичення (використання та сприйняття запозичення як найбільш престижного та відповідного для ситуації слова).

Зупинімося детальніше на останній причині запозичення іншомовного слова. Значна соціальна престижність іншомовного слова порівняно з

питомим зумовлює появу явища, яке може бути назване «підвищення рангу». Слово, яке в мові-донорі йменує звичайний об'єкт, у мові-реципієнті інкорпорується з об'єктом для надання більш значимого та вагомого змісту. У такому випадку можемо стверджувати про деяку відмінність та особливість іншомовного слова не лише в мові, але й у свідомості мовців [Мечковская 2020, с. 112]. З'ясуємо причини актуалізованого явища.

1. Іншомовне слово пов'язане з книжністю – книжною культурою, книжним стилем мови, таким же стилістичним забарвленням. Саме тому значна кількість запозичень – це не ознака слабкості мови, а, навпаки, ознака відкритості та сприйнятливості культури народу до чужого.

2. Унаслідок інакомовності, «непрозорості» форми сенс іншомовного слова для багатьох мовців нерідко виявляється дещо закодованим, незрозумілим;

3. Ця незрозумілість може слугувати ознакою вченості, саме тому й мова, що містить іншомовні слова, часто розцінюється як соціально престижна.

Слід окремо наголосити на комунікативній актуальності поняття та відповідного йому слова. Очевидно, що якщо поняття охоплює життєво необхідні інтереси багатьох людей, то й слово, що називає це поняття, стає вживаним, тобто однією з причин існування іншомовного слова є визнання його відповідним соціумом «своїм» словом [Мариненко 2004, с. 176]. Іншомовні слова, які позначають комунікативно важливі поняття, потрапляють у зону соціального фокуса, і у відповідні періоди їх частотність у мові стає надзвичайно високою. Вони створюють похідні поняття, а головне – стають об'єктом усвідомленого використання та пов'язаних із цим каламбурів, мовних переробок тощо.

Вартою уваги є думка дослідниці Аристової В. М., яка до лінгвальних передумов лексичних запозичень відносить можливість усунення полісемії завдяки більш точному вираженню із використанням запозичення. Дослідниця вважає, що серед екстралінгвальних причин необхідно

виокремлювати як необхідність номінації нових явищ та предметів через відкриття й розвиток у різних сферах діяльності людини, так і історичні контакти [Аристова 1978, с. 11].

Крім того, окремо виділимо слова професора, який заявляє, що неможливо уникнути розвитку мови, оскільки необхідність в номінації нових об'єктів та явищ є завжди актуальною. Слово з'являється у певній мові під впливом іноземної культури з різних сфер, де вона відіграє основну роль [Walsh 2017, р. 367]. Наприклад, нині Сполучені Штати Америки відіграють провідну роль у розвитку ІТ-технологій та Інтернету, саме тому лексичні одиниці, пов'язані з названими сферами, утворені зі слів англійського походження. Популярність іноземної музики, кіно, літератури та закордонних подорожей зумовлюють появу й розвиток міжмовних контактів, які мотивують на вивчення мов та запозичення нових слів [Лотте 1982, с. 112].

Отже, напрашується висновок про те, що запозичення проникають у мову-реципієнт не тільки для того, щоб заповнити мовні лакуни, але й для номінації нових явищ, які раніше не існували в мові, чи для забезпечення стилістичного розмаїття. Проникненню іншомовних слів сприяє інтернаціоналізація культури, науки, техніки, вплив науково-технічного прогресу, передових ідей; зацікавленість в іншомовній культурі, літературі, мистецтві; живі контакти носіїв певної мови; міжнародний престиж та авторитарність держав, іноді й мода на іноземні слова.

1.3 Типологія запозичень з англійської мови в іспанську мову

Проблема лінгвістичної природи та класифікації запозичень була й залишається предметом дискусії багатьох вчених (К. І. Войтенко [Войтенко], Р. О. Будагова [Будагов 2002], В. С. Виноградова [Виноградов 2003],

Ж. В. Ліхачової [Лихачева 2017], Л. П. Крисіна [Крысин 2005], І. В. Арнольд [Арнольд 2016]).

Не існує єдиної точки зору на класифікацію запозичень через значну кількість критеріїв, за якими можна було б їх систематизувати. Наприклад, запропоновано таку класифікацію:

- запозичення чужої форми та чужого значення;
- запозичення чужої форми для вираження свого значення;
- запозичення чужого значення в рідній формі [Лихачева 2017, с. 49].

У свою чергу Е. Хауген пропонує структурну диференціацію запозичень та виділяє три типи іншомовних слів.

1. Слова без морфологічної субституції (ті слова, що повністю відповідають їх прототипам у мові, із якої слово запозичене).
2. Слова з частковою морфологічною субституцією або гібриди (слова, які частково складаються з іншомовних елементів).
3. Слова з повною морфологічною субституцією (кальки або семантичні запозичення) [Хауген 1972, с. 77].

Іншої думки дотримується Л. Блумфільд та пропонує класифікацію за видом мовних змін та розрізняє:

- запозичення понять культури;
- внутрішні запозичення, які походять із безпосередніх мовних контактів, обумовлених територіальною та політичною близькістю;
- діалектні запозичення, які проникають у літературну мову з діалектів [Bloomfield 1984, p. 446].

Деякі науковці стверджують, що найпростіший тип запозичень визначається характером самих запозичених предметів та понять. У цьому випадку запозичені слова потрапляють в іншу мову разом із запозиченими предметами та поняттями, чи створюють в одній мові за аналогією з відповідними словами в іншій [Будагов 2002, с. 138].

Нерідко запозичені слова не приносять з собою нових понять, а співіснують у мові з іншими словами, які вже раніше виражали аналогічні значення. У такому випадку між словами поступово встановлюються синонімічні відносини.

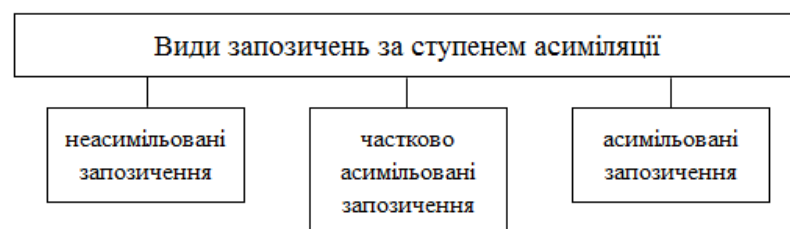
Звертаючись до питання класифікації запозичень, дослідники також враховують інші критерії: за джерелом проникнення іншомовного слова (прямим або непрямим), тому що для запозиченого слова важливо, яке мовне середовище воно проходить; за їх складом (запозичення значення, кальки); за ступенем їх проникнення в живу тканину мови (асиміляція). Тому й виділяють укорінені та неукорінені слова (варваризми) [Будагов 2002, с. 140].

Для того, щоб зрозуміти, чому одні слова вкоренилися, а інші є лише оказіональними запозиченнями, необхідно враховувати, яку функцію запозичення виконує в мові. Ступенем асиміляції слів визначається їх розмежування на іншомовні та інтернаціональні.

Безсумнівним є факт, що власне запозичення можуть піддаватися більш детальному поділу за ступенем асиміляції (див. Рисунок 1.2).

Рисунок 1.2

Види запозичень за ступенем асиміляції

Неасимільовані запозичення – це та частина лексики, полісемантична у рідній мові, що входить до мови-реципієнта з одним значенням. Переважно це термінологічна лексика (вузькоспеціальна), але може бути й така, яка має ширше використання. Для цього типу характерна відповідна графічна форма: у багатьох випадках саме невласливі для мови-реципієнта буквені поєднання слугують критерієм неасимільованих слів [Виноградов 2003, с. 93].

Частково асимільовані слова поступово адаптуються, а тому відбувається формальне, функціональне та семантичне засвоєння англiцизму. На цьому етапі для запозичення характерна нестійкість форми, відбувається й фонетично-орфографічне засвоєння форми. Може бути зафіксовано декілька варіантів написання одного слова. У процесі граматичного засвоєння запозичення набувають граматичних ознак, властивих мові-реципієнту [Виноградов 2003, с. 93].

Асимільовані запозичення визначають тоді, коли на якомусь етапі відбувається повне морфологічне та фонетичне уподібнення нормам мови-реципієнта, встановлюються чіткі межі лексичного значення запозичення, слово входить до лексико-семантичної структури мови й на його основі формуються похідні слова, тобто спостерігається більш повний відрив від прототипу в рідній мові. Англiцизм з'являється та закріплюється в типових словосполученнях, встановлюються різні семантичні зв'язки та контакти зі словами мови-реципієнта. Запозичення проявляє семантичну незалежність, функціональну активність. Отже, його значення може розширюватися, переходити в інші функціональні сфери, набувати нові відтінки [Виноградов 2003, с. 95].

За способом запозичення лексики виділяють такі види: транскрипція, транслітерація, калькування [Комиссаров 1990, с. 173]. Транскрипцією називають таке запозичення словникової одиниці, при якому зберігається звукова форма, іноді декілька видозмінена відповідно до фонетичних особливостей мови-реципієнта. Характерною рисою таких слів є те, що їх загальний звуковий комплекс стає для мови-реципієнта новим, хоча кожен зі складових звуків, не враховуючи деяких винятків, змінюється на звуки мови, у яку вони потрапляють.

Транслітерацію, один з пріоритетних способів запозичення, витлумачують як запозичення написання іншомовного слова, при якому літери запозиченого слова замінюються літерами мови-реципієнта. Варто

зауважити, що під час транслітерації слово зберігає правила читання мови, з якої воно було запозичене [Лихачева 2017, с. 49].

Калькування – це такий спосіб запозичення, при якому відбувається запозичення асоціативного значення та структурної моделі слова чи словосполучення. Кальками можемо назвати запозичення у вигляді буквального перекладу іншомовного слова чи вислову зі збереженою морфологічною структурою та мотивуванням [Крысин 2005, с. 336].

Вважаємо за необхідне зауважити, що варто розрізнявати ще й кальки та напівкальки. «Суть калькування полягає в тому, що для вираження поняття, відомого у тій чи тій мові, використовується слово як зразок: або за допомогою наявних цієї мові засобів утворюється похідне слово, яке повторює словотвірну структуру зразка, або слову, яке вже існує у цій мові, надається нове значення у відповідності з тим, яке значення притаманне в іншій мові семантично тотожному або близькому за основним значенням слову» [Лазарева 2016, с. 89].

У залежності від того, структура якого мовного елемента копіюється, кальки поділяються на словотворчі, фразеологічні та семантичні (див. Рисунок 1.3).

Рисунок 1.3

Види калькування

Словотворчі кальки виникають унаслідок морфемного перекладу іншомовного слова з однієї мови в іншу. Калька часто не вважається запозиченим словом, адже складається з морфем власної мови. Саме тому

справжнє походження таких слів досить часто стає несподіваним для людини, яка вперше про нього дізналася [Маринова 2013, с. 125].

Фразеологічною калькою вважається «фразеологічний зворот, який з'явився в результаті буквального, тобто послівного перекладу іншомовного звороту». Розрізняють такі види фразеологічного калькування як фразеологічні зрощення, єдності та сполучення, а також прислів'я, приказки та мовні формули. Можливий також переклад ідіом, при цьому значення цілого запозичується, а під час перекладу вільних поєднань воно лише відтворюється. Цей вид калькування характеризується щільним зв'язком компонентів, а також меншою вмотивованістю поєднань. Відхилення обумовлені розмаїттям граматичних та семантичних систем взаємодіючих мов, необхідністю тлумачення, деетимологізацією частин прототипу або його помилковим тлумачення [Маринова 2013, с. 126].

Семантичними (лексичними) кальками є ті, при яких значення лексичних одиниць однієї мови приймають відповідні лексичні одиниці іншої мови, тобто одиниці, які знаходяться в аналогічних відносинах з іншими словами. Тобто семантичним калькуванням називають надання слову рідної мови відсутнього у нього раніше переносного значення – за зразком деякого слова іншої мови. Серед лексичних кальок виділяють кальки похідних слів (суфіксальні, префіксальні, суфіксально-префіксальні утворення), а також кальки складних слів (власне складні та складноскорочені слова) [Шанский 2016, с. 201].

Як зазначають дослідники, разом із кальками існують напівкальки – так звані гібридні утворення, компоненти яких складаються з основ рідної та, відповідно, чужої мови. Неперекладеною частиною стає або слово, яке було запозичене до утворення цієї кальки, або спільний для обох мов елемент за їх спільним походженням. Отже ця частина вважається як матеріальною формою мови-моделі, так і мови-реципієнта, тобто фактично вона перекладена.

Калькування досить важко виявити: нечіткі критерії, за якими те чи те словосполучення слід визнати результатом іншомовного впливу, а не продуктом процесів, які відбуваються у мові у відповідності до його власних закономірностей розвитку. Очевидно, що можемо говорити про два типи критеріїв, які дозволяють ідентифікувати кальки та відділяти їх від «внутрішніх» утворень – лінгвальних та екстралінгвальних.

По-перше, калькування відрізняються тим, що при такому типі запозичень реалізуються риси, не характерні та неорганічні для певної мови, чи у формальній, чи у змістовній стороні слова або словосполучення. По-друге, під час визначення калькування важливе звернення до позамовної дійсності: якщо позначуване слово надійшло ззовні, то можемо припустити, що і його номінація усвідомлюється як чужа, чи то «матеріальна» іншомовна одиниця, тобто лексичне чи фразеологічне запозичення, чи калька. При цьому головними сферами появи кальок виступають сфери дипломатії, політики, спорту, моди та деяких інших, а поширюють і впроваджують їх засоби масової інформації (ЗМІ). Утім як і інші типи запозичень, кальковані значення не завжди закріплюються в мові [Ефремов 1974, с. 64].

Для позначення запозичених явищ в іспанській лінгвістичній традиції існує два поняття: “*extranjerismos*” та “*prestaciones*”. У самому понятті “*extranjerismo*” закладена негативна конотація нового елемента. Він сприймається як дещо чужорідне, що позначає поняття, яке може бути висловлено власними засобами мови. Поняття “*prestación*” з’являється у тому випадку, коли разом зі словом запозичується й нове поняття. Такі поняття, як правило, асимілюються в іспанській мові.

Деякі іспанські лінгвісти виступають категорично проти надмірного поширення англійських запозичень та пропонують уживати замість англійських слів відповідні іспанські, не уникати власної словотворчості. Такі ознаки пуризму виявляються і в спробах створення іспанських слів на заміну англійським або хоча б максимальну адаптацію іншомовних слів до

іспанських фонетичних та морфологічних норм. Проте інші помірковані пуристи зауважують, що включати в іспанську мову варто тільки ті слова, яким неможливо знайти іспанські відповідники. Тобто запозичення прийнятні, якщо вони слугують для номінації нових предметів і понять, хоч і мусять відповідати орфографічним, морфологічним нормам іспанської мови, а не суперечити їм [Lapesa 1981, p. 458].

Водночас більшість іспанських вчених не вбачає небезпеки в зростанні кількості запозичень та вважають, що подібні іншомовні компоненти розширюють словниковий склад іспанської мови. Наприклад, Мігель де Унамуно переконаний, що запозичені слова, чи то запозичення нових понять та явищ, чи нові позначення вже існуючих понять, завжди додають нових відтінків у висловлювання. Такої ж думки дотримується і професор Оксфордського університету Кріс Пратт. У його неординарному дослідженні представлено переконливу кількість англійських запозичень, які він класифікує в залежності від того, чи є вони «очевидними» (тобто не сприймаються як чужорідний елемент) чи «неочевидними» (тобто усвідомлюються мовцями як іншомовні елементи) [Pratt 1980, p. 93].

Аби об'єктивно оцінити роль та місце кожного запозичення, необхідно встановити його семантичні, словотвірні та семантико-синтаксичні зв'язки з елементами системи мови, що приймає. Для входження іншомовного слова в систему мови, що запозичує, необхідний ряд умов.

1. Передача іншомовного слова фонетичними та графічними засобами мови, що запозичує.
2. Співвідношення слова з граматичними класами та категоріями мови, що запозичує, його граматичне засвоєння.
3. Фонетичне засвоєння іншомовного слова.
4. Словотвірна активність слова.
5. Семантичне засвоєння іншомовного слова, точність значення, диференціація значень та їх відтінків між раніше наявними в мові словами та тими словами, що з'явилися.

6. Регулярність вживання в мові [Крысин 1968, с. 14].

Запозичення лексики може відбуватися як усним, так і писемним шляхом. У випадку першого способу запозичені слова швидше асимілюються в мові, на відміну від слів, запозичених письмово, які, у свою чергу, довше зберігають свої фонетичні й граматичні особливості.

При аналізі класифікації запозичень слід також згадати «очевидні» та «неочевидні» запозичення. Можливий розподіл запозичень і за формою. Якщо ці два критерії об'єднати, то вийде така типологія запозичень:

1. Запозичення-слова (власне запозичення з лексичного фонду іноземної мови).
2. Запозичення-значення (відповідають семантичним (лексичним) калькам).
3. Запозичення-словосполучення (відповідають фразеологічним калькам).

Чинні класифікації запозичень ґрунтуються на різних критеріях відбору: ступінь засвоєння, структура, залежність від характеру мовних контактів та екстралінгвальних факторів тощо.

Відповідь на питання про те, які частини мови найбільш схильні до процесу запозичення, також неоднозначна. Різні лінгвісти, аналізуючи ту чи ту мову, отримували неоднакові результати, але беззаперечним лідером серед запозичень є, безсумнівно, іменник, адже номінативні, називні одиниці мови запозичуються та асимілюються у мову найлегше, порівняно з іншими частинами мови.

Щодо інших частин мови, то, як стверджує Е. Хауген, за іменником йде дієслово, потім прикметник, потім прислівник; украй рідко запозичуються вигуки. Проте, числівники дослідник не згадує зовсім [Хауген 1972, с. 79]. Інші науковці наполягають на частотному запозиченні прикметників, але при цьому наводять приклади запозичення числівників, прислівників та займенників, які запозичуються досить рідко [Свинцова 2006, с. 14].

При поясненні причин нерівномірного частиномовного представлення запозичень мовознавці пропонують різні версії, пов'язані з семантичними, структурними та екстралінгвальними факторами. Наприклад, переважна кількість іменників серед запозичень пояснюється необхідністю номінації нових реалій, рідше понять, ще рідше потребою номінації якостей, а також різними властивостями частин мови у структурі мови [Деширев 2019, с. 217]. Перевага запозичень-іменників та дієслів та нечисленність прислівників, займенників та вигуків відповідно узгоджується з тим, що в мові багато перших та мало останніх. Також вчені вбачають причини у ступені автономності окремих лексико-граматичних розрядів: в іменників автономність вища, ніж у прикметників. Деякі дослідники підтримують позицію Е. Хаугена і припускають, що різницю у кількості запозичень за різними частинами мови варто шукати за кількома напрямками, і в першу чергу, у зв'язку з загальним співвідношенням частин мови у системі мови. Природно, що в усіх мовах світу лексико-граматичний розряд іменників є найбільшим, адже відповідає за номінативну сферу, що є першорядною, саме тому й кількість запозичень найбільша з класу іменників. По-друге, варто враховувати особливу специфіку розподілення частин мови всередині кожної окремої мови. По-третє, варто приділяти увагу семантиці окремих частин мови [Линник 1989, с. 118].

Отже, досі не вироблено єдиної стрункої типології та класифікації запозичень через наявність несумісної кількості та якості критеріїв, за допомогою яких можна систематизувати запозичення. Хоч уже можна констатувати здебільшого узгоджену типологію запозичень за структурою, за видом мовних змін, за джерелом проникнення іншомовного слова, за ступенем їх проникнення в живу тканину мови, за їх складом. Проаналізувавши частини мови, які найбільш схильні до процесу запозичення, було виявлено, що переважають іменники, за ними йдуть дієслова, прикметники, прислівники, числівники та вигуки.

1.4 Роль періодичної преси в запозиченні та інтеграції новітніх запозичень з англійської мови в іспанську

Вивчення специфіки публіцистичного стилю будь-якої мови важливе, адже це той стиль, за посередництвом якого здебільшого й комунікує сучасний глобалізований світ. Саме публіцистичний стиль охоплює домінуючі сфери сучасного життя, а ті суспільні, економічні, політичні, наукові, культурні події, які відбуваються, так чи так інтерпретовані в публіцистичному стилі. У цілому можна сказати, що публіцистичний стиль як універсальне джерело інформації має майже необмежений вплив на свідомість людей, їх світосприйняття, формування та перенаправлення суспільних думок.

«Словник лінгвістичних термінів» дає таке визначення публіцистичного стилю: «публіцистичний стиль тексту – це один із функціональних стилів, обслуговуючих сферу суспільних відносин: політичних, економічних, культурних, спортивних тощо. Публіцистичний стиль використовується в політичній літературі, його представляють ЗМІ: газети, журнали, радіо, телебачення» [Жербіло 2010, с. 293].

Хоч публіцистичний стиль є одним із наймолодших стилів, він, однак універсальний настільки, як жоден із відомих сучасних функціональних стилів мови, адже створений на основі художнього та наукового із домішкою розмовного. Зокрема зі стилем наукової прози він пов'язаний логічним порядком викладення фактів та деталей, розвитком викладу, розділеним на логічні сегменти. З художнього й частково розмовного стилів узято мову в цілому. Саме така універсальність публіцистичного стилю й надає йому численні переваги у сучасному інформатизованому світі.

Для нашого наукового дослідження важливо встановити функціональні можливості публіцистичного стилю та його спроможність впливати на мову чи й змінювати її. Аналізуючи функції публіцистичного стилю, вчені

звертають свою увагу на той факт, що в ньому наявні всі лінгвістичні функції, за винятком естетичного та контактного фрейму, які виражаються за допомогою графічних засобів – шрифт, заголовок, розділення на полоси [Арнольд 2012, с. 345]. Дослідники стверджують, що функція публіцистичного стилю, яка відрізняє його від інших стилів мовлення, може бути сформульована так: мати вплив на читача або слухача, щоб переконати його в достовірності висунутих пропозицій або спровокувати в нього бажану реакцію на те, що було сказано не скільки логічно обумовленим аргументом, скільки силою, емоційними заявами напруженості, які демонструють характеристики явища, яке можна найбільш ефективно використовувати для досягнення мети [Гальперин 2012, с. 206].

Публіцистичний стиль також виконує функцію інформування. У текстах цього стилю повідомляються факти, яким надається оцінка. Функція повідомлення обумовлює використання нейтральної, загальної стильової лексики, особливу роль грає політична, економічна лексика. Функція впливу, важлива для публіцистичного стилю, обумовлює гостру потребу публіцистики в оціночних засобах вираження [Солганик 2001, с. 102].

Отже, аналізований стиль виконує дві визначальні функції: передачу інформації та вплив на реципієнта. Тексти цього стилю характеризуються відсутністю прояву індивідуального, стислістю та суб'єктивізмом думок.

Останнім часом у сучасній лінгвістиці набуває розвитку функціонально-прагматичний аспект вивчення нових слів та значень [Лэжон 2008, с. 16]. І це не випадково, адже прагматика «вивчає мову з точки зору людини, яка використовує її при виборі мовних одиниць, обмежень їх вживання в соціумі та впливу на учасників процесу мовлення» [Горбачевич 1981, с. 239].

Сьогодні прагматика нового слова має особливе значення в мові того, хто говорить і того, хто слухає. З одного боку, активний розвиток та функціонування сучасної журналістики сприяє розвитку прагматики, оскільки більшість підрозділів, прагматично маркованих, виглядають публіцистичними. З іншого боку, інтерес прагматики до особистих відносин

та психологічного стану учасників акту комунікації дозволяє журналістиці відображати успіх мовних одиниць не лише з точки зору одержувача, але й з точки зору думки слухача або читача цього повідомлення. Використання неологізмів у сучасних публіцистичних текстах та прагматичний аналіз їх функції вказує на те, що нові слова виконують декілька функцій [Линь 2015, с. 193].

Найбільш очевидна та ключова функція – номінативна, яка об'єктивована необхідністю виявлення нових концепцій, явищ, об'єктів, засвоєних суспільством. Нові слова збагачують словниковий склад мови та заповнюють прогалини у словнику. Більшість неологізмів, які використовуються для позначення нових концепцій, наприклад, у сфері інноваційних технологій, виконують номінативну функцію як визначальну [Линь 2015, с. 195]. Тобто поява нових слів у засобах масової інформації пов'язана з необхідністю підвищення обізнаності носіїв мови. У цьому випадку можемо припустити, що використання нових слів засобами масової інформації пов'язує розповідь із сучасністю. Варто зауважити, що ця функція є фундаментальною тільки для типу інформаційного тексту, який використовує нове слово в аналітичному, художньому та публіцистичному жанрах, де вказана особа автора та його ставлення до повідомлення. Коли нове слово задовольняє прагматичні, лінгвістичні цілі, стилістично маркується, номінативна функція поступається іншим функціям та стає вторинною [Линь 2015, с. 195].

Функція привернення уваги особливо важлива. Публіцистичний текст виступає основою суспільної думки та ключовим каналом освіченості, тому ефективність засобів масової інформації нерозривно пов'язана зі сприйняття конкретної потенційної аудиторії. Для успішного досягнення цілей своєї діяльності ЗМІ враховують потреби, інтереси, вмотивованість, відношення та інші характеристики одержувача. У такому випадку останній використовує активний метод, а саме словник, морфологію, синтаксис, стиль з певною метою та результатом процесу спілкування. Використання нових слів слугує

одним із найбільш ефективних лексичних засобів привернення уваги одержувача [Линь 2015, с. 196]. Наприклад, нові запозичення часто використовуються в мові та є більш практичними, ніж відповідні слова з рідної мови, оскільки вони мають різноманітні конотації, які привертають увагу читача.

Не менш важливою є функція збереження лексичних ресурсів в публіцистичному тексті. Лінгвісти сформулювали концепцію, відповідно до якої зміна мови є компромісом між потребою процесу комунікації та особистим бажанням мовця мінімізувати зусилля спілкування. Також відзначають, що постійне протиріччя між необхідністю спілкування та бажанням мінімізувати витрати та фізичні й розумові здібності можна вважати вирішальними для зміни мовної системи. Виходить, що завдяки принципу захисту лексичних засобів в писемному та усному спілкуванні з'явилася велика кількість нових мовних одиниць, які будуть уживатися в журналістській сфері. Економія мовних ресурсів забезпечується, перш за все, неологізмами, утвореними методом скорочення та усічення першого компоненту складних слів. Якщо наново обрані запозичені слова коротші, то слова мови-носія, слова іншомовного походження також можуть виконувати функцію економії мовних ресурсів.

До того ж трапляються випадки заміни небажаних, непристойних або різких слів, коли автори використовують більш прийнятні лексеми, щоб приховати суть явища та пом'якшити грубі вирази в процесі спілкування. У цьому випадку йдеться про евфемізацію. Цей процес тісно пов'язаний з процесом номінації, який формує активність людського мовлення, і з випадковим словоскладанням [Шкροгалева 2012, с. 343]. Функція евфемізації також виражається в неологічних фраземах, наприклад, у перифразах, коли у вислові наявний негативний відтінок значення, який бажано замінити нейтральними засобами. Евфемістична функція загалом досягається за рахунок запозичених слів. Наприклад, ще в кінці минулого століття було відзначено, що в російській мові іншомовна лексика частіше виступає як

евфемізм, тому що «іншомовні слова менш образливі та здаються більш благородними» [Линь 2015, с. 199]. Перифрастичні неологізми, виконуючи функцію евфемізмів, можуть виражати негативну оцінку або агресію. Хоча евфемізація та негативний відтінок значення протилежні, існують слова, які можуть виконувати обидві функції. Це можна пояснити тим фактом, що слова здатні нести й позитивні або нейтральні значення для однієї групи людей, та негативні – для іншої групи.

Отже, запозичення мають відчутне конотативне значення й перетворюється на важливий лексико-стилістичний і морфолого-синтаксичний інструмент для письменників, публіцистів, журналістів щодо впливу на читача. Саме тому спостерігаємо свідоме та цілеспрямоване вживання англійських запозичень в іспанській пресі під час написання повідомлень, які відповідають вимогам іспанського суспільства. Англійська мова в контексті іспанської мови має більш виражені текстуальні та семантичні властивості через асоціативні та денотативні значення, якими вона наповнена, а також завдяки своїй синтаксичній пластичності. Англійські запозичення використовують не лише для економії мовних засобів, але й для того, щоб створити тексти нового типу, прості за будовою, але насичені змістом. Суть сучасної публіцистичної мови в Іспанії полягає у швидкому, але інформативному повідомленні, яке приваблює читачів тим, що легко та зрозуміло читається.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НОВІТНІХ АНГЛІЦИЗМІВ В ІСПАНСЬКІЙ МОВІ

2.1 Структурно-морфологічні особливості адаптації сучасних англiцизмiв в iспанськiй мовi

2.1.1 Структурні види новітніх англійських запозичень в іспанській мові. На сьогодні в лінгвістиці існує значна кількість класифікацій запозичених лексичних одиниць, заснованих на різних критеріях. Л. П. Крисін поділяє запозичення на слова, фонеми, морфеми, підкреслюючи наявність ієрархічного зв'язку між ними, а серед калюк враховує рівні структури мови [Крысин 1968, с. 18]. Т. А. Амірова виокремлює два плани запозичення: план змісту і план вираження. У плані змісту вона виділяє запозичення «в цілому», «словникові запозичення», «семантичні запозичення», а в плані вираження – «фонетично-графічні запозичення» [Амирова 1975, с. 17]. М. М. Шанський зазначав, що запозичуватися можуть слова та вирази як «цілі реальні номінативні одиниці, звукові комплекси з певними значеннями», так і лише «окремi елементи (структура, значення)» [Шанський 2016, с. 28]. У цій дослідницькій роботі ми підтримуємо думку С. В. Гриньова, який розрізняє *прямі запозичення* (або лексичні – запозичення матеріальної форми слова), *непрямі запозичення* (або змішані), а також *кальки* (словотворчі, семантичні) [Гринев 1993, с. 115].

Аналіз іспанськомовної преси на предмет уживання в ній англiцизмiв дозволяє виявити певні тенденції. Доволі часто в сучасних публіцистичних текстах іспанською мовою уживаються прямі запозичення з англійської. До *прямих запозичень* належать ті лексичні одиниці, які були запозичені з англійської мови без змін у графічній формі (у деяких випадках і звуковій

також) зі збереженням їх лексичного значення: *rider, filming day, youtuber, revolving, low cost, banner, online, mainstream, nick, hashtag, chat, creepy, blog, bluetooth, smartphone, randome, email, bulling, streaming, meeting, ranking, podcast, follower, link*. У поодиноких випадках такі слова виділені в тексті курсивом для того, щоб виокремити їх неіспанське походження, і так продемонструвати, що вони вимовляються не за правилами іспанської фонетики. Незважаючи на те, що в іспанській мові існують відповідники певних англійських запозичень, спостерігається тенденція до збільшення у використанні англіцизмів, очевидно, через домінуювальний статус англійської мови на світовій арені.

Доцільно наголосити, що англійські запозичення в іспанській мові представлені з точки зору частиномовного представлення неоднаково. Найбільше запозичуються іменники англійського походження, хоч виявлені поодинокі випадки надходження дієслів з англійської мови до лексикографічних класів іспанської мови: *to post, to unfriend, to tweet, to follow, to binge-watch*. Серед досліджуваних лексичних одиниць також наявна нечисленна група прикметників: *chill out, blue, british, camel*, які зазвичай вживаються в іспанській мові зі стилістичною метою, тобто задля збереження локального колориту та відтворення іноземного середовища в художніх творах. Кількісні підрахунки щодо морфологічного складу англійських запозичень представлено в таблиці 2.1 та діаграмі 2.1.

Таблиця 2.1

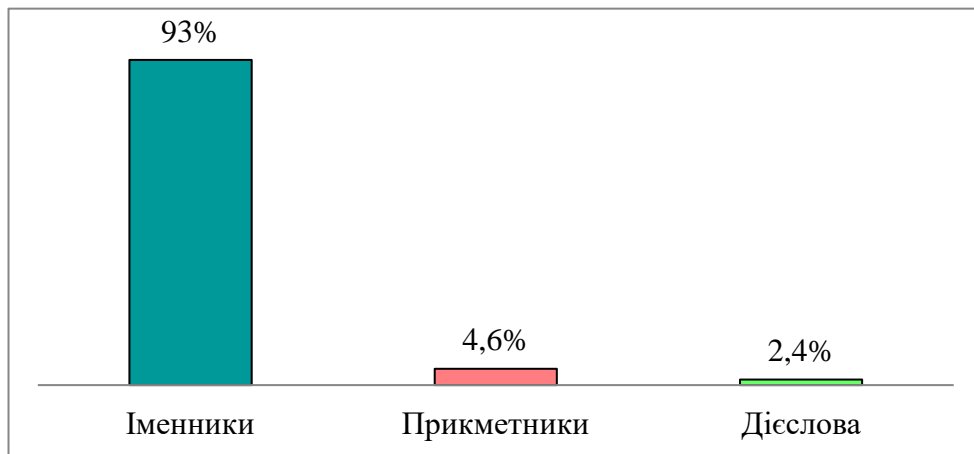
Морфологічний склад англомовних запозичень в іспанській мові

№	Частина мови	Абсолютна частота
1	Іменник	512 або 93%
2	Прикметник	25 або 4,6%
3	Дієслово	13 або 2,4%
Загалом		550 або 100%

З таблиці видно, що іменники охоплюють 93%, або 512 номінативних одиниць від загальної кількості англійських запозичень в іспанській мові, тобто складають основну частину досліджуваних одиниць. Водночас частка прикметників і дієслів становить 7%, тому вони належать до периферії системи англійських запозичень в іспанській мові. Тобто виходить, що англійські запозичення мають високий ступінь номінативності.

Діаграма 2.1

Розподіл новітніх англійських запозичень в іспанській мові за морфологічним складом компонентів

Далі деталізуємо *непрямі запозичення*, які у свою чергу розподілено на такі підгрупи:

а) запозичення, які частково асимільовані графічно або морфологічно – ісп. *aifón* (англ. *iphone*), ісп. *bulling* (англ. *bullying*), ісп. *caterin* (англ. *catering*), ісп. *ciberbulling* (англ. *cyberbullying*), ісп. *couch* (англ. *coach*), ісп. *foto finish* (англ. *photo finish*), ісп. *friki* (англ. *freak*), ісп. *hastag* (англ. *hashtag*), ісп. *resiliencia* (англ. *resilience*), ісп. *tónic* (англ. *tonic*), ісп. *triller* (англ. *thriller*), ісп. *tuit* (англ. *tweet*), ісп. *tuitter* (англ. *twitter*), ісп. *turoperador* (англ. *tour operator*), ісп. *voleybol* (англ. *volleyball*), ісп. *cuarentena* (англ. *quarantine*);

б) гібридні запозичення, утворені за допомогою компонентів англійської та іспанської мов – ісп. *googlear* (англ. *to google* + ісп. *-ar*), ісп. *chatear* (англ. *to chat* + ісп. *-ear*), ісп. *tweetear* (англ. *tweet* + ісп. *-ear*)

ісп. *Zoomleños* (англ. *Zoom* + ісп. *cumleños*), ісп. *web sitio* (англ. *web* + ісп. *sitio*), ісп. *coronabebé* (англ. *coronavirus* + ісп. *bebé*), ісп. *coronaboda* (англ. *coronavirus* + ісп. *boda*), ісп. *covidianidad* (англ. *covid* + ісп. *cotidianidad*), ісп. *covidiota* (англ. *covid* + ісп. *idiota*), ісп. *covidivorcio* (англ. *covid* + ісп. *divorcio*), ісп. *covidnoico* (англ. *covid* + ісп. *paranoico*), ісп. *navegador* (англ. *to navigate* + ісп. *-dor*), ісп. *facebookear* (англ. *facebook* + ісп. *-ear*), ісп. *spamear* (англ. *to spam* + ісп. *-ear*).

в) семантичні неологізми, тобто лексичні одиниці з англійської мови, які змінили своє лексичне значення на основі метафоричного та метонімічного переосмислення в іспанській мові:

- *метафоричне переосмислення*: *chip* – в іспанській мові позначає «манеру мислення, думку», а англійській мові мало значення «комп'ютерний чіп»; *troll* – в іспанській мові іменник набув значення «реєстрації провокаційного повідомлення», в англійській мові має значення «троль»; *ghost* – в іспанській мові цей іменник називає «нечітке зображення», в англійській мові – «привид»;

- *метонімічне переосмислення*: *blue* – в іспанській мові, набуваючи метонімічного переосмислення, англіцизм іменує футболістів команди Челсі, в англійській мові лексична одиниця мала значення «синій колір»; *citizen* – це псевдонім команди Манчестер Сіті в іспанській мові, в англійській – «людина, яка належить до постійного населення певної країни, має власні права»; *bomber* – в іспанській мові набуває метонімічного переосмислення та вживається у значенні «верхній одяг, створений за ескізами того, який одягали авіатори на початку ХХ століття», в англійській мові цим іменником послуговуються для позначення «літака, обладнаного для перевезення та скидання бомб чи особи, яка встановлює чи скидає бомби».

Окремим видом є *кальки*, тобто слова, які запозичуються буквальною перекладом відповідної мовної одиниці. Кальки являють собою один із

засобів збагачення словникового складу мову на рівні зі словотворенням за одвічними зразками та звичайними (фонетичними) запозиченнями.

Класифікація кальок представлена у доробку багатьох дослідників-термінознавців (С. В. Гриньов, Д. С. Лотте, О. М. Сінькова), однак у нашому дослідженні ми надаємо перевагу класифікації, запропонованій М. М. Шанським, який поділяє лексичні кальки на *словотворчі* й *семантичні* [Шанский 2016, с. 31]. Детальний аналіз англійських кальок в іспанськомовній пресі дозволяє їх типізацію за специфікою калькування.

Словотворчі кальки – утворюються шляхом перекладу кожної морфеми іншомовного слова. До такого типу кальок можемо віднести *plaza de comida* (ісп.) = *food court* (англ. «зона харчування в торговельному центрі, готелі, на вокзалі»); *cazatalentos* (ісп.) = *headhunter* (англ. «фахівець із підбору персоналу»); *dispositivo vestible* (ісп.) = *wearable device* (англ. «продукт, що керується програмним забезпеченням, який можна приєднати до одягу або носити на тілі»); *profecía autocumplida* (ісп.) = *self-fulfilling prophecy* (англ. «передбачення, яке опосередковано впливає на реальність в такий спосіб, що у результаті виявляється вірним»); *código abierto* (ісп.) = *open code* (англ. «програмне забезпечення у відкритому доступі»); *costo hundido* (ісп.) = *sunk cost* (англ. «витрати, які були понесені та не можуть бути відшкодовані»), *fondo buitres* (ісп.) = *vulture fund* (англ. «інвестиційний фонд, який шукає та купує цінні папери в проблемних інвестиціях»): “*Este enorme volumen de facturación está conseguido con código abierto*” [ABC, 27.11.12]. “*Aquí todos se probaron ante los cazatalentos y serán ellos los que determinarán a quienes se llevan para sus universidades o college que son filiales de las universidades*” [ABC, 03.06.16].

Семантичні кальки – слова, які під впливом іспанської мови набули нового значення. Серед кальок наведеного типу знаходимо *ratón* (ісп.) = *mouse* (англ. «пристрій для пересування курсору на екрані»); *halcón* (ісп.) = *hawk* (англ. «людина, яка виступає за агресивну та войовничу політику»); *dinero blando* (ісп.) = *soft money* (англ. «нерегульовані пожертви політичним

партіям на загальні цілі «партійного будівництва», а не для підтримки конкретного кандидату»); *libre de tasas* (ісп.) = *tax-free* (англ. «звільнений від податків»); *nominar* (ісп.) = *to nominate* (англ. «висунути когось у склад претендентів однієї з номінації для участі в конкурсі на отримання премії»). “*El “Mac” integra un accesorio hasta ese momento desconocido: el ratón*” [EP, 06.04.13]; “*La Comisión de Turismo del Partido Popular Provincia de Alicante ha reclamado hoy al Consell ‘que deje de alimentar todas las polémicas estériles y artificiales y se centre en una política clara y libre de tasas y trabas para el sector’*” [ABC, 04.03.16].

Отже, англіцизми – доволі поширене лексико-стилістичне явище в іспанській мові й, зокрема, та в її публіцистичному стилі. Адже їх функція – оновлення словникового складу. Запозичені слова та елементи англійської мови активно входять до складу лексичної системи іспанської мови й продовжують функціонувати в ній, утворюючи при цьому нові номінативні одиниці. Серед яких іменники охоплюють 93%, тобто складають основну частину досліджуваних одиниць. Водночас частка прикметників і дієслів становить 7%, тому вони належать до периферії системи англійських запозичень в іспанській мові.

2.1.2 Словотворчі механізми творення новітніх англійських запозичень в іспанській мові. Запозичуватися з англійської мови в іспанську можуть будь-які мовні одиниці – словосполучення, похідні й непохідні слова тощо. Саме тому було зосереджено увагу на структурному рівні мови, де ми прагнули з’ясувати, який елемент піддається міжмовному переходу – фонема, морфема, словосполучення, композити, сталі вислови.

Аналіз англійських запозичень цього масиву продемонстрував, що найбільш розповсюджені структурні моделі англійських запозичень в іспанській мові представлені похідними лексичними одиницями, серед яких спостерігаємо однофіксні лексеми (*googlear, v.; retuiteador, s.; facebookero,*

s.; *spamear*, v.; *retweetear*, v.; *bloggero*, s., *coronaboda*, s.; *covidivorcio*, s.), трапляються також телескопізми (*covidianidad*, s.; *covidnoico*, s.; *zoomleaños*, s., *internauta*, s.), запозичення-композиції (*beautypropuesta*, s., *partypropuesta*, s., *blogosfera*, s., *twitesfera*, s.), аббревіація (*DJ*, *GPS*, *COVID-19*, *DM*, *HT*, *MRT*, *RTRL*), а також зафіксовано незначну кількість усічень (*app*, s., *celeb*, s., *combi*, s. *quad*, s.).

Серед похідних лексичних одиниць наявні ті, які утворені суфіксальним способом – шляхом додавання до англійських лексем іспанських суфіксів. Найчастіше для утворення нових лексем залучено такі іспанські суфікси – *ar*, *-ear*, *-or*, *-dor*, *-ero*, які додаються до основи англійського компонента.

Іменники, утворені шляхом приєднання суфіксів *-or*, *-ero* до англійських лексичних одиниць, позначають приналежність об'єкту. Наприклад, лексема *suscriptor* позначає того, хто підписаний на сторінку в Інтернеті або газету: “*La clave de suscriptor es un campo de texto que contiene un valor que identifica de manera única a un suscriptor en su cuenta de Marketing Cloud*” [ABC, 04.11.17]. А ось іменники *bloggero* «автор блогу», *facebookero* «користувач соціальної мережі Facebook» утворені шляхом поєднання англійських слів *blog*, *facebook* та іспанського суфікса *-ero*: “*La joven bloggera capta con la cámara cada una de las prendas, accesorios o colores que le llaman más la atención*” [ABC, 20.05.15]; “*Es por ello que Ipsos Perú este año ha lanzado el Perfil del facebookero, un estudio donde conoceremos las principales características del usuario de ésta popular red, según edad, género, ocupación, entre otros; además de descubrir los hábitos y usos de esta herramienta en la actualidad*” [EP, 13.09.14].

Іспанський суфікс *-dor* позначає людину, яка виконує якусь діяльність, або інструмент чи обладнання. Він уживається в таких сучасних запозиченнях – *navegador* «програма, яка дозволяє знаходити певні адреси чи контент в Інтернеті; браузер»: “*La llista de programes es va engrèixar amb el servidor Apache, el navegador Mozilla, etc*” [EP, 04.03.13]; *turoperador* «той, хто формує пакет туристичних послуг для туристів»: “*Las agencias de viajes*

у *turoperadores*, que también reclamaron esa ayuda, lamentan no haber sido atendidos” [EP, 06.12.18]; *retuiteador* «той, хто поширює твіти інших в соціальній мережі Twitter»: “Dejar unos 40 caracteres de espacio para cualquier comentario que tus *retuiteadores* quieran añadir” [ABC, 17.10.18].

За допомогою іспанських суфіксів *-ar*, *-ear*, які позначають дію, утворено такі дієслова: *chatear* «спілкуватися в чаті», *facebookear* «активно користуватися соціальною мережею Facebook», *googlear* «шукати інформацію в Інтернеті за допомогою пошукової системи Google», *spamear* «надсилати великій кількості людей не релевантне електронне повідомлення», *trollear* «розміщувати в Мережі провокаційні повідомлення». “La compañía pretende que WhatApps, que ya cuenta con más de 2.000 millones de usuarios en todo el mundo, se convierta en la herramienta con la que las personas pueden *chatear* con las empresas, obtengan información...” [ABC, 21.09.21]; “Me puse rápidamente a *googlear* la letra de la canción” [EP, 28.09.18].

Не менш поширеним способом словотворення є префіксальний спосіб, який є визначальним для морфемної структури іспанської мови. Префіксальні новотвори від іспанських основ можна розподілити на *власне префіксальні* та *префіксоїди*.

До *власне префіксальних* утворень належать лексичні одиниці, утворені шляхом приєднання англійських префіксів *covi-* та *corona-* до іспанських основ. Представлені префікси набули популярності за останні два роки під час поширення гострого респіраторного захворювання *COVID-19*.

Префікс *covi-* спостерігаємо в таких лексемах, як *covichivato* «людина, яка обвинувачує або зраджує іншу в порушенні правил, встановлених під час *COVID-19*»: “¿Quién habría pensado hace un año que algunos se volverían *covichivatos*?” [ABC, 01.11.20]; *covidiccionario* «компіляція слів, утворених чи активованих під час пандемії *COVID-19*»: “No obstante, con una agenda única, y en un contexto nuevo, sí existió una apropiación inmediata de una especie de *covidiccionario* en construcción permanente” [EP, 05.09.20];

covidivorcio «розлучення в період пандемії COVID-19»: “*Consideran que la reclusión ha fomentado un caldo de cultivo semejante y óptimo para un brote de covidivorcios*” [EP, 08.05.20].

Шляхом додавання англійського префіксу *corona-* до іспанського компонента, утворено низку лексем: *coronaboda* «весілля, що відбулося під час пандемії COVID-19»: “*Y de ahí, por arte y magia de la metáfora, han nacido un buen puñado de ocurrencias que ayudan a entender este mundo raro que habitamos: coronadivorcio, coronaboda, etcétera*” [EP, 15.04.21]; *coronaplauso* «оплески населення в знак вдячності за роботу основних працівників під час пандемії COVID-19»: “*Términos que antes no pronunciábamos como 'zoompleaños' o 'coronaplauso' han estado muy presentes en nuestro vocabulario durante este 2020 y nos los hemos inventado tirando de creatividad*” [ABC, 11.12.20]. В економічній сфері пандемія COVID-19 спричинила появу таких термінів - *coronabonos* «боргова облігація, випущена банками та державними установами для полегшення економічної кризи, спричиненої пандемією»: “*De Guindos se mostró a favor de la emisión de deuda europea mutualizada, los conocidos como coronabonos, para combatir una crisis que, en su opinión, podrá sobrellevarse si el confinamiento dura dos meses, pero será más grave si se extiende a tres, ya que cada mes de cierre resta 2 puntos del PIB, según cálculos de la OCDE*” [EP, 30.03.20]; *coronacoma* «зупинка економічного зростання в період пандемії COVID-19»: “*La economía luchará por escapar del coronacoma*” [LV, 19.04.20]; *coronacrisis* «економічна криза, викликана пандемією коронавірусу»: “*Finalmente llegaron la coronacrisis y el desplome del precio del petróleo, dos vendavales totalmente inesperados y de consecuencias todavía imprevisibles*” [EP, 12.03.20].

В іспанській сучасній пресі трапляються поодинокі випадки вживання іспанських префіксоїдів – *auto-*, *tele-*. Префіксоїди мають синтаксичну та семантичну автономію та виражають морфологічно-словотвірний синкретизм, під час якого корінь функціонально ототожнюється з афіксом.

Поширеність вживання префіксоїда **auto-** обумовлена його комбінаторними властивостями та розвитком нових значень: **autocovid** «проведення діагностичних тестів на *COVID-19* шляхом взяття зразка в автомобілі пацієнта»: “*Es inexplicable la situación que está sufriendo todo el personal adscrito a las Unidades de Autocovid*” [ABC, 09.12.20]; **autofoto** «фото самого себе, зроблене за допомогою мобільного пристрою чи цифрової камери»: “*La autofoto de Obama, Cameron y Schmidt genera polémica*” [ABC, 11.12.13]; **autohandling** «надання послуг наземного обслуговування від авіакомпанії у власному аеропорту»: “*Jet2.com inicia el lunes, por otro lado, su operativo de autohandling (atención a pasajeros y aviones), algo que sólo realizan Iberia y Air Europa*” [LV, 11.05.11].

Трапилася одна лексична одиниця, утворена шляхом додавання префіксоїда **tele-** – **teleprompter** «електронний пристрій, встановлений у телевізійній камері, що дозволяє журналістам читати новини природно»: “*El príncipe Carlos, que utilizó el típico teleprompter con el que los presentadores leen el guión, anunció potenciales ráfagas de viento sobre Balmoral -su residencia real favorita- por lo que exclamó de manera espontánea: ‘¿Quién demonios ha escrito esto?’*” [EP, 11.05.12].

Питому вагу досліджуваних одиниць складають слова, утворені телескопією. Тільки упродовж останніх двох років шляхом телескопії були утворені лексеми, пов’язані з темою пандемії коронавірусу: **covidianidad** – лексична одиниця, утворена шляхом складання англ. *covid* + ісп. *cotidianidad*, яка позначає повсякденне життя, адаптоване до норм та стандартів, прийнятих під час пандемії; **covidnoico** – шляхом поєднання англ. *covid* + ісп. *paranoico*, була утворена лексична одиниця, що називає людину, яка демонструє занепокоєння відносно корона вірусу.

Internauta – запозичена лексична одиниця, утворення шляхом поєднання англ. *internet* + ісп. *astronauta*, позначає активного користувача інтернету; **netiqueta** – від англ. *internet* + ісп. *etiqueta*, використовується для іменування правил поведінки та спілкування в Мережі. “*Es decir, las equivalencias se van*

*generando a medida que cada **internauta** relata su costo de vida a través de los precios de la canasta familiar, transporte y vivienda, entre otros*” [LV, 15.02.15]; “*Casi tan antiguas como la Red (el documento más famoso de **netiqueta** es de 1995), dicen cosas como "No envíes correos con copia visible a 100 personas, que les molesta" o "Si copias y pegas el texto de alguien, por lo menos cítalo"*” [EP, 25.04.10].

Детальний аналіз текстів періодичної іспаномовної преси дозволив виявити запозичення-композиції, серед яких наявні лише іменники. Продуктивною дериваційною моделлю виявилася модель $S_{англ.} + S_{ісп.}$, за допомогою якої було утворено такі композиції: *beautypropuesta* (англ. *beauty* + ісп. *propuesta*) – пропозиція стосовно зовнішнього вигляду; *partypropuesta* (англ. *party* + ісп. *propuesta*) – пропозиція щодо вечірки; *blogosfera* (англ. *blog* + ісп. *sfera*) – сукупність всіх блогів як спільноти чи соціальної мережі; *twitesfera* (англ. *twit* + ісп. *sfera*) – всі користувачі *Twitter*, які надсилають твіти; *covidprecios* (англ. *covid* + ісп. *precios*) – товари за найнижчою ціною в період пандемії коронавірусу та *covidarticulos* (англ. *covid* + ісп. *articulos*) – товари першої необхідності під час пандемії коронавірусу: “*Compra durante nuestra semana **Covidprecios** y ahorra en todos nuestros **Covidartículos** un 19%*” [ABC, 17.10.20]. “*Coge ideas y disfruta de nuestra **partypropuesta***” [ABC, 14.12.17]; “*Sifry concluye que "seguimos viendo el crecimiento de la **blogosfera**, pero se está ralentizando"*” [EP, 07.07.16]; “*Como es de esperarse la **twitesfera** corrió a quejarse principalmente de cómo se iba a arruinar Twitter con la perdida de la brevedad, o a llorar un poco porque no haber sido elegidos para formar parte del experimento*” [EP, 01.10.17].

Найменш кількісно представлені серед сучасних запозичень з англійської мови усичення та аббревіації. Зафіксовано лише 12 випадків використання ініціальних аббревіацій: *DJ* (*Disk Jockey*), *LED* (*Light Emitting Diode*), *PDF* (*Portable Document Format*), *GPS* (*Global Positioning System*), *SMS* (*Short Message Service*), *DM* (*Direct Message*), *RTRL* (*Re-Tweet Real Life*), а також 3 випадки вживання акронімів: *COVID* (*Coronavirus Disease*), *MP3*

(*Moving Picture Experts Group Layer 3-Audio*), MP4 (*Moving Picture Experts Group 4*).

Незначну групу усічень складають іменники: лексема *app* утворилася від повної форми *application*, лексична одиниця *combi* – від *combination*, іменники *techno* – від *technological*, *celeb* – від *celebrity*, *quad* – від *quad bike*. Загалом усічення - найменша за кількістю структурна група запозичень з англійської мови в іспанську. “*El Mulberry de Lana del Rey y otros bolsos con nombre de celeb*” [EP, 22.02.12]; “*La Guardia Civil ha auxiliado a dos hombres de 25 años de edad tras sufrir un accidente y volcar con un **quad** en un camino del paraje 'El Parral', en el término municipal de Almonacid de Toledo*” [ABC, 27.09.20].

Отже, детальний аналіз словотвірної специфіки запозичень з англійської мови в іспанську, зафіксованих у сучасній іспаномовній пресі, дозволяє стверджувати, що найбільш продуктивними словотворчими моделями на основі англіцизмів є афіксація (суфіксація, префіксація), телескопія, словоскладання, усічення та абревіація. Це пояснюється тим, що носії іспанської мови прагнуть до економії лінгвістичних засобів, мінімізації мовних зусиль. Найбільш релевантною для запозичень-косполитів є $S_{англ.}+S_{исп.}$ модель утворення.

2.2 Лексико-семантичні особливості адаптації англіцизмів в іспанській мові

Глибокий семантичний та стилістичний аналіз англійських запозичень на сторінках іспанських газет та журналів, у рекламі, у мові ведучих радіо- та телепередач дозволяє відстежити, наскільки глибоко англіцизми проникають у нормативну лексику сучасної іспанської мови, а звідти й в узус. Вхідження англіцизмів до системи іспанської мови являє собою довготривалий процес,

суть якого полягає в формальній та змістовній адаптації запозичень, серед іншого й лексико-семантичній адаптації до норм мови-реципієнта.

У процесі взаємодії мов визначальним елементом запозичення виступає значення слова, яке відображає не лише нові реалії, але й розвивається в системі іспанської мови, проходить певні стадії засвоєння від варваризмів та неадаптованої лексики до повної граматичної та семантичної адаптації слова. Тобто запозичення адаптуються на різних рівнях мови: акцентологічному, фонологічному, словотворчому, морфологічному, семантичному та лексико-стилістичному.

Найпоширеніший тип семантичних змін новітніх англійських запозичень в іспанській мові – звуження значення, яке відбувається за рахунок зменшення кількості сем, порівняно з висхідним словом, при цьому обмежується його використання в певних функціональних сферах через появу диференційних сем. Наприклад, для позначення особи, яка незаконно мешкає на незайнятій землі чи на землі державної власності з метою отримання титулу, послуговуються іменником *squatter*, який в іспанській мові в процесі звуження значення почав позначати особу, яка незаконно займає помешкання: “*Barcelona y su Área Metropolitana concentran más de 200 de estas ocupaciones, mientras que las casas squatter en el ámbito rural representan apenas el 9 por ciento del total*” [ABC, 23.08.15].

Звуженню піддалося запозичення з англійської мови *hit*, яке в англійській мові вживалося для позначення дуже популярної та успішної людини або речі. В іспанській мові англіцизм вживається у значенні «хіт, бестселер»: “*Este primer viernes del 2015 ofrece varias opciones para el telespectador, entre las que destacan el estreno del concurso 'Hit-La canción'*” [EP, 02.01.15].

Варто зауважити, що англійський омонім слова *country* також увійшов в іспанську мову, піддавшись звуженню значення. В англійській мові лексема позначала «сільськогосподарські райони або угіддя». Проте в сучасній іспанській мові запозичення вживається у значенні «сільський музичний

стиль, заснований на традиційній південній музиці, отриманій з народної музики британських іммігрантів»: “*Pero lo que llama la atención es la participación de tan grandes talentos del **country** contemporáneo*” [EP, 01.02.21].

Запозичення з англійської мови *spoiler*, яке спочатку позначало людину або річ, яка щось псує, згодом звузило межі семантики й стало позначати передчасне розкриття важливої сюжетної інформації: “*Cuidado: contiene **spoilers!***” [EP, 21.01.14].

В англійській мові словом *chat* називають «дружню, неформальну розмову», а в іспанській мові унаслідок звуження семантики запозичення почало застосовуватися тільки для позначення «обміну електронними повідомленнями в Інтернеті»: “*El sistema propondrá una serie de contactos con los que tengamos más relación a través de la plataforma, y pulsando sobre su icono, se mostrará en pantalla la clásica estructura de **chat** que ya conocemos de otros servicios*” [EP, 29.12.19]. Наведений англіцизм своєю появою витіснив запропоновані іспанські відповідники – *cibercharla* та *ciberplática*.

Мовні одиниці можуть запозичуватися як не в усіх значеннях, так і набувати нових. Розширення семантики запозиченого слова здійснюється за рахунок набуття значень, які можуть входити у фразеологічний зворот. Наприклад, англійське багатозначне слово *show*, яке в англійській мові позначало шоу, розширило значення та набуло додаткову сему «скандал» і використовується у словосполученні *montar show*: “*Perdone el **show** que le monté hace un momento*” [ABC, 20.04.20].

Лексема *mitin*, зберігаючи своє основне значення «збори людей для слухання політичних виступів», набула нового значення – «промова»: “*Pronunció un **mitin** ante cerca de 2000 personas*” [EP, 18.01.16].

Розширення значення може здійснюватися й через зміну частини мови. Наприклад, в англійській мові слово *charter* – це іменник зі значенням «літак з низькими цінами на квиток», в іспанській – прикметник, який означає «дешевий, простий, звичайний»: “*Buzz continuará, por tanto, operando vuelos regulares y **charter***” [ABC, 21.05.21].

Лексема *lodge* «будиночок, помешкання для охоронців» у процесі семантичної еволюції в іспанській мові набула значення «будинок, розташований на природі, призначений для відпочинку туристів, які захоплюються риболовлю, полюванням чи спортом»: “*El último gran proyecto de esta empresa fue Octola, un lodge de cinco estrellas en Laponia...*” [ABC, 23.09.19]. Ця лексема також була зафіксована як складова назв готелів: *Lodge Ski & Spa* (Сьєрра-Невада), *Selwo Lodge Hotel* (Естепона), *Hotel Ar El Lodge* (Сьєрра-Невада), *Hotel Admiral Casino & Lodge* (Сан-Роке).

Поява нових значень у запозичень з англійської мови можлива й на основі метафоричних перенесень. Наприклад, запозичення *chip* розширює значення «комп’ютерний чіп» і на основі метафоричного перенесення набуває дефініцію «манера мислення, думка»: “... *el argentino mantiene a los suyos al frente de la clasificación y parece haberse ganado definitivamente a una parroquia a la que empezó a cambiar el chip a finales del pasado curso con una evolución realizadora que arrancó después de una tarde...*” [ABC, 24.08.21].

Іменник *troll*, що в англійській мові означає «троль», в іспанській мові у сфері сучасних технологій набув значення «реєстрації провокаційного повідомлення»: “*Notaron el troll en la red social*” [EP, 19.11.12]. Переконані, що така семантична трансформація пов’язана з притаманними характеристиками для троля і їй властиве метафоричне перенесення значення на основі злісної, провокаційної поведінки.

В англійській мові на позначення привида послуговуються іменником *ghost*, який в іспанській мові на основі метафоричного перенесення позначає нечітке зображення: “‘*¡Es él, es él!*’, *mientras mostraba en su pantalla el ghost de otro varón caucásico*” [ABC, 01.08.20]. Причинами такого метафоричного переосмислення можна вважати стереотипне уявлення про привидів, які мають нечітку, напівпрозору зовнішність.

Прикладом метафоричного перенесення можна вважати лексему *benny*, що в англійській мові має значення «пігулка бензедрину». В іспанській мові вона набула значення «розумово обмеженої людини»: “*Es un benny, hasta el*

punto de que no he podido sacarle una palabra” [EP, 11.10.19]. У цьому випадку зміни відбуваються на основі головної особливості, з якою співвідноситься об’єкт найменування, а саме – пігулка бензедрину (одна з назв амфітаміну) що викликає залежність, і спричиняє депресії, головний біль, безсоння, тремор, розсіяність уваги.

Слово *crack* почали використовувати для позначення фаворита ставок на перегонах. Зі сфери кінного спорту воно перейшло в футбольну термінологію та інших видів спорту з м’ячем і позначає «гравця високого класу». В іспанській мові *crack* став означати «видатну людина в будь-якій сфері життя»: “*El PSG sigue preparando el encuentro frente al Reims en el que, presumiblemente, debutará el crack argentino, Leo Messi*” [ABC, 28.08.21]. Словосполучення “*ser un crack*” приходять на заміну популярним словам “*ser un as*”, “*ser un hacha*”, які цілком можна кваліфікувати як застарілі.

Наголосимо, що переосмислення на основі метонімії є одним із типових прикладів запозичення слів з англійської мови. У метонімії одне слово замінюється іншим, яке позначає предмет (явище) в тих чи тих (просторових, часових) зв’язках із предметом, який позначається замінним словом. Якщо іспанець скаже: “*En los segundos 45 minutos, los blues desplegaron un mejor juego gracias a la labor del brasileño Óscar, cuyas acciones siempre llevaban peligro*” [ABC, 22.09.12], вболівальники футбольної команди «Челсі» одразу зрозуміють, що футболісти продемонстрували найкращу гру у цьому матчі. І в жодному випадку не йдеться про людей з непристойною поведінкою чи тих, хто характеризується відмінною мораллю чи релігією.

Подібною є лексична одиниця *red*, яка в англійській мові позначає червоний колір, а на основі метонімічного переосмислення в іспанській слово отримує додаткове значення – «гравець або фанат футбольного клубу Ліверпуль»: “*A Rooney le bastaron los cinco primeros minutos de la segunda parte para marcar hoy dos goles que disolvieron cualquier esperanza para los reds de llevarse algo positivo del Teatro de los sueños, que vivió una tarde llena*

de tensión debido al desplante del uruguayo Luis Suárez al franco-seengales del United Patrice Evra” [LV, 11.02.12].

Іменник *citizen*, що в англійській мові означає «людину, яка належить до постійного населення певної країни, має власні права», в іспанській мові набув значення «псевдоніму для позначення футбольної команди Манчестер Сіті»: “*Los locales pudieron ampliar su ventaja en el tramo final del duelo, pero fue un gol de cabeza a la salida de un córner al filo del descanso del belga Vincent Kompany el que dio a los **citizens** tres puntos que les sirven para empatar a 83 con los diablos rojos, que quedan segundos por la diferencia de goles*” [EP, 01.05.12].

На продовження теми спорту наведемо ще один приклад метонімічного переосмислення: *mountain bike* в англійській мові позначає гірський велосипед, але в іспанській мові ця лексична одиниця уживається на позначення виду спорту, у якому перегони відбуваються на гірських велосипедах: “*...otros, la mayoría, combinan el **mountain bike** con la natación, el esquí o el patinaje*” [EP, 21.12.17].

В англійській мові на позначення літака, обладнаного для перевезення та скидання бомб чи особи, яка встановлює чи скидає бомби послуговуються іменником *bomber*, який в іспанській мові набув метонімічного переосмислення та вживається у значенні «верхній одяг, створений за ескізами того, який одягали авіатори на початку ХХ століття»: “*Está inspirada en las chaquetas tipo **bomber** de los 90, por lo que su apariencia de vanguardia está asegurada*” [EP, 14.04.19].

Також метонімічного переосмислення набула лексична одиниця *Twitter*, яка в англійській мові позначає «соціальну мережу для публічного обміну повідомленнями». В іспанській мові представлена одиниця уживається для номінації твіт-повідомлення: “*Titulares y cuerpos de noticia compuestos casi enteramente por **twitters** entrecomillados*” [ABC, 15.05.17].

Англіцизм *scratch* позначає «процес дряпання», в іспанській мові набуває метонімічного переосмислення на основі того, що асоціюється зі

звучом, який лунає під час процесу тертя вінілової платівки: “*En este vídeo un DJ te explica como hacer **scratch** con un walkman*” [EP, 20.03.17].

Отже, ті англiцизми, які потрапляють в іспанську мову, найчастіше набувають розширення семантичного значення, рідше - його звуження, метафоричного й метонімічного переосмислення, зрідка отримують нове значення. Переважна кількість сучасних англійських запозичень набуває відтінків значень, які стають домінантними в процесі їх функціонування, і такі семантичні новації є подібними за значенням, але не тотожними за значенням в мові-донорі. Одночасно зі змінами в денотації відбуваються й конотативні зміни.

2.3 Тематична класифікація новітніх англійських запозичень в сучасній іспанській мові

Одним із визначальних напрямків аналізу запозичень у сучасному мовознавстві є формування їх тематичної класифікації, організація тематичних лексичних груп. За допомогою тематичної класифікації можливо відстежити роль запозичень – вони розширюють понятійну структуру мови або лише засоби вираження наявних в мові сформованих понять. До того ж через класифікацію лексичних одиниць можна моделювати структури мовної картини світу носіїв іспанської мови. Дослідники стверджують, що лексичні явища є найважливішими для формування образу мовного світу, а також – групи словникового складу, які утворюють своєрідний класифікатор світу [Гриценко 2007, с. 117].

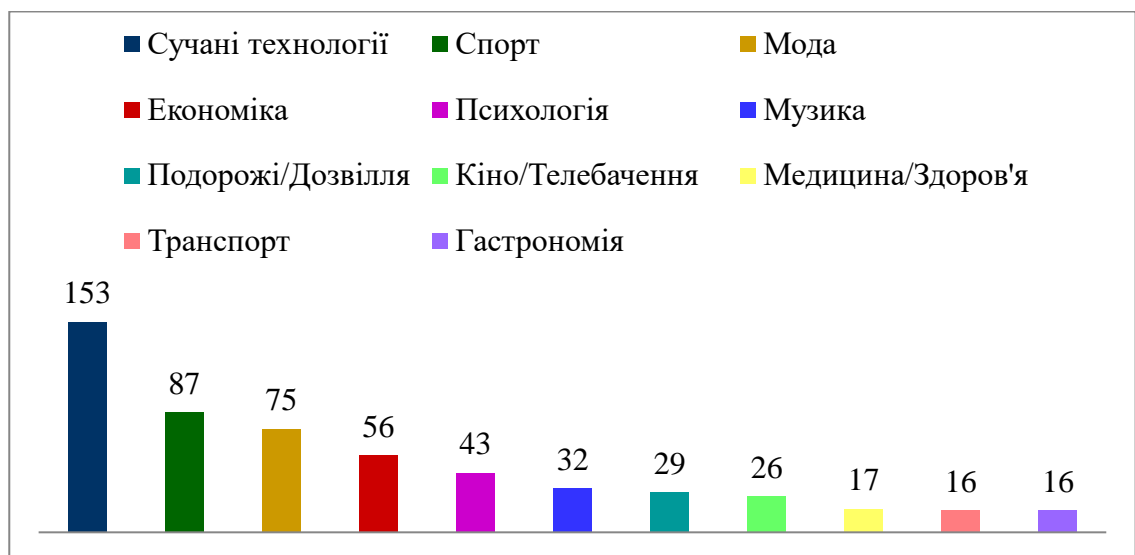
Запозичена англійська лексема здатна замінити цілий текст і це є прийнятним та зручним для авторів-журналістів, для яких важлива стислість тексту, насичена, однак, максимумом інформації. Тому в сучасній

іспаномовній публіцистиці часто вживаються англіцизми різних тематичних груп, відповідно до теми допису.

За тематичним співвіднесення англіцизми в іспанській мові належать до різних тематичних груп, які пов'язані з сучасним життям іспанського суспільства. Запропонована у цій науковій праці тематична класифікація англійських запозичень передбачає 11 тематичних груп: «Сучасні технології» – 153 лексичні одиниці (27,8%), «Спорт» – 87 лексична одиниця (15,8%), «Мода» – 75 лексичних одиниць (13,6%), «Економіка» – 56 лексичних одиниць (10,2%), «Психологія» – 43 лексичні одиниці (7,8%), «Музика» – 32 лексичні одиниці (5,8%), «Подорожі/ Дозвілля» – 29 лексичних одиниць (5,3%), «Кіно/Телебачення» – 26 лексичних одиниць (4,7%), «Медицина/ Здоров'я» – 17 лексичних одиниць (3,1%), «Транспорт» – 16 лексичних одиниць (2,9%), «Гастрономія» – 16 лексичних одиниць (2,9%) (див. Діаграма 2.2).

Діаграма 2.2

Кількісне співвідношення тематичних груп
англіцизмів в іспанській мові

Актуальність тематичної групи англійських запозичень в іспанській мові «Сучасні технології» (153 од. або 27,8%) обумовлена зростаючими потребами суспільства в інформатизації. Сучасні інформаційні технології безпосередньо

впливають на повсякденне життя кожної людини. Нині в епоху мережі Інтернет та дистанційних технологій дуже популярними є слова *WhatsApp*, *Youtube*, *Instagram*, *Facebook*, *Wi-Fi*, *web*, *blog*, *podcast*, *fintech*, *gamer*, *photoshop*, *vlog*, *trackpad*, *doodle*.

Англійське запозичення *fintech* вживається для позначення технологій, які допомагають фінансовим службам та компаніям керувати фінансовими аспектами бізнесу. До таких технологій належать: бізнес-моделі, програмні забезпечення, додатки. “*Todos tienen unicornios fintech y aquí tendrán que pasar unos años para que suceda porque la base de compañías exitosas es muy escasa*” [ABC, 06.07.21].

Привертає увагу інший англіцизм, який зараз активно використовується у вокабулярі технологічної сфери – *gamer*. Спочатку це слово застосовувалося в спортивній сфері та дослівно позначало людину, яка займається спортом. Зараз, у час активного розвитку комп’ютерних та відеоігор, воно позначає людину, яка захоплена або занурена в процес гри: “*Maingear presenta su portátil para los gamers y entusiastas del PC*” [LV, 09.06.13].

Іменник *doodle* позначає логотип пошукової системи *Google*, який змінює форму сторінки, адаптуючись до важливих подій у той чи той день: “*Google endulza el día de San Valentín con su nuevo doodle*” [LO, 21.02.14]. Через те, що в наш час англійська мова визнана не лише діловою мовою сучасного світу, але й мовою новітніх технологій та провідних досягнень науки (відомо, що англійська мова вважається офіційною для Інтернету та більше 70% користувачів Всесвітньої мережі володіють нею), іспанська мова втрачає значну частину свого простору.

На відміну від іспанських словосполучень, терміни англійської мови короткі, однозначні та інтернаціональні. Такі їх якості значно полегшують роботу в аутентичних програмах з неперекладним інтерфейсом. Більшість подібних термінів запозичуються не лише іспанською мовою, але й іншими європейськими мовами.

Другою за кількісним представленням групою англіцизмів є та, що співвідноситься зі сферою «Спорт» (87 од. або 15,8%). Спортивна сфера є територією міжнародної співпраці, саме тому в іспаномовному спортивному словниковому складі наявне розмаїття англіцизмів (*alley-oop, wakeboard, match ball, bootcamp*). Більшість іспаномовного населення практикують різні види спорту, які за своїм походженням сягають спортивної культури Британії та США – *boxing, crossfit, stretching, aquafitness, rafting, roller derby, skicross, snowboarding, wrestling, golf, volleyball, basketball*. Жодний іспанець не уявляє свій відпочинок без моря та сонця, тому актуальними в вокабулярі іспанської мови є *paddlesurf, snorkelling, kitesurf, standup paddleboarding, diving, boating*.

Останнім часом значна кількість англійських видів спорту набувають популярності в Іспанії. Наприклад, *golf* – цей вид спорту підкорив серця людей зі всього світу, а також узбережжя Іспанії Коста дель Соль, враховуючи Марбелья. Цій спортивній грі в іспанському регіоні приділяють значний час та увагу. Саме тому в мові іспанських гольфістів трапляється такий англіцизм як *bogey*, який позначає кількість ударів в одну лунку на один більше, ніж необхідно хорошому гравцеві: “ *"Bueno, necesitábamos al menos un punto más para tener alguna opción", dijo Sergio al término de su partido, emocionado tras derrotar a Furyk, remontando en los dos últimos hoyos, porque inexplicablemente, Furyk cometió dos bogeys en los dos hoyos finales, fallando dos putts de esos que ayer le entraban todos a los americanos*” [LV, 01.10.12].

Протилежним за значенням, проте не менш поширеним у використанні гольфістів, є англіцизм *birdie*, який уживається для іменування кількості ударів на одній лунці на один менше, ніж пар (встановленої кількості ударів, необхідної хорошому гравцеві для проведення м'яча в лунку): “*Dos birdies seguidos de Rory, 14 y 15, le dieron los dos de ventaja que necesitaba y que aguantó hasta el final*” [LV, 01.10.12].

В сучасному тенісі існує таке поняття як *Grand Slam*, яке було запозичене і в іспанську мову. Цей термін позначає чотири найбільші

щорічні турніри в тенісі: “*Finalmente ha sido el manacorí el encargado de alzar al cielo de Nueva York la copa que le acredita como ganador del cuarto y último grand slam del año, eso sí, no sin un gran esfuerzo tras un duelo que, cómo el propio Nadal ha calificado, le ha obligado a ir al límite*” [LV, 11.09.13].

Також з англійської мови до іспанської тенісної термінології перейшов іменник *passing-shot*. У тенісі це удар, який переміщується в один бік поза досяжністю супротивника. Найчастіше цей термін використовують для позначення удару з землі, коли супротивник наближається до сітки чи вже знаходиться в сітці: “*El enésimo passing-shot del balear era contrarrestado por una derecha invertida de Ferrer; el potente 'drive' del manacorenses era respondido por el revés del alicantino; el físico de Nadal competía contra las piernas imparables de Ferrer*” [EP, 02.05.15].

В іспанській мові досить поширеними є англійські запозичення, які мають відношення до футболу, наприклад, гравців футбольного клубу Манчестер Юнайтед називають *red devils*; для футболістів з команди Манчестер Сіті характерним є іменник *citizens*; гравців збірної Австралії іменують *kookaburras*; того, хто має відношення до футбольного клубу Ліверпуль часто називають *red*, через колір командної форми; прикметником *spur* описують те, що стосується таких спортивних організацій як *San Antonio Spurs Tottenham* та *Hotspur Football Club*.

Престижність статусу англійської мови на світовій арені та її глобальне розповсюдження призвели до того, що сфера моди також піддалась англійськомовному впливу. Наприклад, іспанці звикли носити шапки типу *halter*, сорочки типу *bomber*, вироблених із тканини з тваринним принтом *animal print* модного стилю *outfit moderno*, а також наносити макіяж за допомогою *eyeliner*, *highliter* та *lipstick*, що дозволяє виглядати як *celebrity* або *influencer*. Англійські запозичення зі сфери «Мода» (75 од. або 13,7%) представлені таких підгрупах:

- 1) назви предметів одягу, взуття, аксесуарів та зовнішнього вигляду:
buff – головний убір, який має форму круглого закритого шарфа і який

можуть носити по-різному на голові та шиї; для номінації закритих жіночих туфель з відкритим носком, які зазвичай на підборах, в іспанській мові вживають англійське запозичення *peep toes*: “*Peep toes, botines o cuñas han sido las líneas que han servido de inspiración para la artista*” [ABC, 06.04.12]; *clutch* – це невелика сумочка, яка зазвичай використовується під час офіційних заходів; англіцизм *choker* позначає вузьку смужку тканини або намисто, яке щільно прилягає до шиї; *leggings* – дуже щільні штани з матеріалу, який легко розтягується, зазвичай їх носять жінки. В Іспанії легінси почали одягати жінки як частину форми під час занять спортом; *streetwear* – повсякденний одяг у стилі, який переважно носять представники різних міських молодіжних субкультур;

2) назви косметичних засобів та послуг: олівець, який використовується для підкреслення форми очей називають *eyeliner*: “*Junto a la máscara de pestañas, su mayor aliado, un eyeliner de punta fina y tinta uniforme que promete ser, además, muy fácil de manejar*” [ABC, 19.11.20]; *patch* – косметичний пластир; *peeling* – косметична процедура, яка проводиться для регенерації шкіри та видалення мертвих клітин; *cover correction* – крем, який приховує недоліки шкіри та містить антивікові речовини; *smoky eyes* – макіяж з використанням техніки, яка надає більшої глибини очам та підкреслює їх форму й колір: “*A Ariadne Artiles, por ejemplo, le gusta llevar siempre eyeliner en todas sus versiones, hasta para ir con el look más sencillo, a Paula Echevarría le encantan las pestañas postizas, y a Eva González le fascinan los smoky eyes*” [ABC, 24.02.20];

3) інша лексика, яка має відношення до моди: людину, яка стежить за останніми тенденціями та дизайнами моди іменують англіцизмом *coolhunter*: “*Actualmente ejerce como coolhunter, experta en estilo de vida y embajadora lifestyle de Peugeot*” [ABC, 02.07.16]; *personal shopper*, консультант з іміджу, який допоможе у виборі модного одягу та дасть

поради стосовно питань краси; лідер думок, взірець та законодавець мод, який впроваджує нові ідеї та популяризує їх в суспільстві номінується англійським запозиченням *trendsetter*: “*La principal trendsetter de nuestro tiempo, Kim Kardashian, recoge el testigo de la realeza oriental aplicándose tratamiento tópicos a base de este prestigioso hongo para mantener su famosa piel tonificada y luminosa*” [ABC, 24.08.15].

Іншою групою з істотною кількістю англійських запозичень можна вважати тематичну групу «Економіка» (56 од. або 10,2%). Привертає увагу англіцизм, який зараз активно використовується у вокабулярі економічної сфери – *bitcoin*. Ця пірингова платіжна система з однойменними одиницями для обліку операцій. Вона була започаткована в 2008 році і з того часу стала популярною в усьому світу, зокрема в Іспанії: “*Y, como estaba anunciado, la burbuja del bitcoin pinchó*” [EP, 31.12.18].

У минулому році газети Іспанії писали про те, що країна на шляху до *default*, тобто на шляху до неможливості здійснення своєчасних платежів, сплати боргу, включаючи відсотки або основну суму: “*He aquí el problema extra para la economía española, y el cual no se le da la repercusión como se debe, España adeuda 407.400 millones de Euros a todo el euro sistema, como muestra la imagen fuente propia del BCE, estamos ante una situación de gravedad absoluta que coloca a España en default y obliga a ser rescatada financieramente, la pandemia solo ha sacado a relucir las miserias de décadas de irresponsabilidad por parte de todos los gobiernos*” [ABC, 08.05.20].

Через стрімке бажання іспанських студентів бути незалежними від батьків, вони поєднують роботу з навчанням. Робота, скорочена в часі та зі скороченою виплатою заробітної плати, сумісна з іншими видами діяльності, наприклад, з навчанням, в іспанській економіці позначається англіцизмом *microjob*: “*Ariza ironizó afirmando que si querían microjobs, aquí ya han llegado con 450 euros por 40 horas semanales, mientras que Bolarín mostró su sorpresa por la firma apresurada del convenio en menos de un mes y en tan solo cuatro*

reuniones; Está claro, las manifestaciones a nivel nacional de UGT y CCOO les metieron prisa” [EP, 01.02.13].

Досить поширеною в Іспанії стає серія презентації, які проводяться в різних місцях перед первинним публічним розміщенням акцій, це комерційна пропозиція, яку компанія та менеджмент компанії проводять для потенційних інвесторів перед тим, як вона стане публічною. Існують навіть сайти, які пропонують можливі варіанти розміщення *roadshow* – автобуси, велосипеди, вантажівки, таксі, сцени, стадіони: “*Esta oportunidad no pasa nunca”, se inaugura el roadshow en Madrid, que podrá ser visitado desde este viernes hasta mañana sábado en la explanada del estadio Santiago Bernabéu de Madrid, de las 10 a 14h y de 16 a 20h*” [ABC, 13.07.18].

Лексичні одиниці з англійської мови, які відображають особливості психологічного стану людини, можна віднести до групи «Психологія» (43 од. або 7,8%): поширення коронавірусної інфекції спричинило появу таких англіцизмів як *covidiota* (від англ. *covid* – «коронавірусне захворювання» та ісп. *idiota* – «людина несповна розуму») – людина, яка відмовляється дотримуватися санітарних правил, встановлених для запобігання розповсюдження коронавірусу: “*Como muestra, dejemos constancia de uno de los últimos neologismos incorporados, Covidiota #COVIDIOTA, aquel que no respeta las normas y rompe el aislamiento*” [ABC, 29.03.20] або *coronial* – покоління народжене або зачате у період пандемії коронавірусу: “*Son términos abrumadores en sus dimensiones para los no duchos en idiomas germánicos, que pueden identificarse más fácilmente con la terminología inglesa ... coronials, niños nacidos durante la pandemia*” [LV, 08.03.21].

Питання домагань досить гостро обговорюється у сучасному світі, тому в сучасній іспанській мові відомі такі англійські запозичення: *bulling* – психологічні домагання, які відбуваються у школі та часто супроводжуються насиллям. Ужитковий в сучасній іспанській мові термін *ciberbullying*, який позначає шкільні домагання в соціальних мережах: “*Un chico o una chica que está sufriendo un episodio de bulling o ciberbullying tiene más probabilidades de*

protagonizar un intento de autolesión que el resto de sus compañeros” [ABC, 12.09.21]; *mobbing* – цей термін позначає домагання на робочому місці: “*Sería dentro del **mobbing** laboral, tener en cuenta que existe este bien jurídico a proteger*” [ABC, 12.03.19]

Доволі представлена за кількістю запозичених одиниць група «Музика» (32 од. або 5,8%). Англiцизми потрапили до сфери музики завдяки популяризації різноманітних музичних напрямів та стилів в англiомовних країнах: *brit pop* – це альтернативний рок-стиль британського походження, піджанр поп-року, для якого характерні прості та ніжні мелодії. В Іспанії велика кількість прихильників вищезгаданого стилю, які відвідують *Café-Pub British Pop* та слухають гурт *Ginger*: “*La primera, **brit pop** banda capitaneada por Ginger, está de gira en España, y toca hoy en la madrileña sala El Sol*” [EP, 16.10.08]; *drum and bass* – це тип електронної музики, відгалуження британського брейкбiт-хардкору та рейву; *space rock* – це відгалуження року, яке виникло як потiк психоделiчного року та прогресуючої музики: “*Además, en la obra de Pink Floyd y sus inicios con 'The Piper at the Gates of Dawn', se incluían piezas de cabecera del rock espacial, el **space rock**, como 'Interstellar Overdrive', que traería episodios lunáticos y espaciales de interés en las formaciones del krautrock germano, el sonido motorik, y formaciones como Hawkwind, Van der Graaf Generator, y más recientes como Spacemen 3 o Spiritualized, entre otros fanáticos del género*” [EP, 11.11.12]; *motown* – це музичний стиль, що поєднує в собі євангельські характеристики з використанням деяких інструментів, таких як бубон з барабанами та басом: “*Yo vengo de la rumba catalana de mi padre y del flamenco en mi casa, pero luego escuché toda la **motown***” [ABC, 01.07.14]; через світову популярність співака Джастіна Бібера в іспанській мові вживається англійський термін *belieber*, який йменує фанатів співака, його фан-клуб – “*Que la hija de Belén Esteban es una auténtica **belieber** no es un secreto ya que quedó claro el pasado año, en octubre de 2015, cuando acudió al plató del programa 'El Hormiguero' para ver al cantante, invitado estrella de Pablo Motos*” [ABC, 18.10.16].

Тематична група «Подорожі/Дозвілля» також порівняно наповнена англiцизмами (29 од. або 5,3%). У вільний час iспанці полюбляють розслабитись *chill out* та відпочити в *spa* або оздоровчих *wellness* центрах, а iспанська молодь надає перевагу *rave party, drink up, all-nighter*.

Сьогодні велику увагу приділяють меті подорожей, через що поширеними стають такі англiцизми як *fam-trip* – це пільговий або безкоштовний тур, організований для туристичних агентств чи співробітників авіакомпанії з метою їх ознайомлення з певними туристичними маршрутами та центрами: “*Frank Nordbjerg y Joaquín Serrano intercambiando información durante el fam-trip*” [EP, 01.06.13] та *press trip* – це захід, коли представники преси чи журналісти відвідують місце й пишуть про нього: “*En colaboración con Alicante Gastronómica, Costa Blanca ha organizado un press trip para que diferentes medios de comunicación puedan conocer de primera mano la riqueza gastronómica alicantina*” [ABC, 24.07.21].

Англiцизм *party* «вечірка» набув шаленої популярності серед iспаномовної молоді. Також в iспанську мову потрапили словосполучення в основі яких наявний представлений іменник: *party time* «час розваг, вечірка», *party queen* «людина, яка відвідує вечірку з метою когось звабити», *preparty* «невелика вечірка, яка відбувається перед основним заходом», *afterparty* «вечірка після основного заходу». “*Esta noche... Party time! Técnicas preparty y afterparty infalibles*” [ABC, 08.09.15]; “*Si no quieres que la famosa frase de Grouxo Marx se haga realidad en tu próxima fiesta, es hora de que te sueltes la melena y aprendas a sacar la party queen que llevas dentro*” [EP, 30.04.15]; “*Por supuesto que la afterparty pertinente no falta y a la mañana siguiente hay más de un rezagado con burbujas en la cabeza llegando a ese punto de encuentro en el que todo se desarrolla: el Cibelespacio*” [EP, 17.03.16].

Сучасна пандемічна реальність також продукує англiцизми, наприклад, останнім часом в iспанській мові з’явився термін *zoompleaños* (від англ. *zoom* – «програма для проведення відео-конференцій» та ісп. *cumpleaños* –

«день народження») – день народження проведене в режимі відео-конференції. “*En este Zoomleños se le felicita todo el día*” [EP, 12.08.20].

Популярність американських фільмів у всьому світі сприяла появі англійських неологізмів у будь-якій мові, серед них і в іспанській. Англійські запозичення зі сфери «Кіно/Телебачення» (26 од. або 4,7%) увійшли до словникового складу не лише фахівців зі сфери кіно, але й багатьох носіїв мови в Іспанії. У більшості випадків англіцизми пристосовуються до норм мови-реципієнта, але досить часто вживаються і в оригінальному вигляді: *gore* – це фільм, для якого характерні криваві та жорстокі сцени: “*Tiros, sangre, comedia negra y gore son los ingredientes de 'El último desafío', un cóctel explosivo dirigido por el coreano Kim Jee-Woon, y que supone el regreso diez años después de Arnold Schwarzenegger como protagonista de un film de acción, en el que tendrá que hacer frente a un capo del narcotráfico escurridizo y retorcido al que da vida Eduardo Noriega*” [LV, 01.02.13]; також в іспанській мові функціонують англіцизми *reality show* (телевізійна програма, яка показує справжнє життя звичайних людей) та *show cooking* (телевізійна програма, сюжет якої складається з приготування їжі на очах у публіки).

Назва члена технічної групи музичного шоу, відповідального за виконання різноманітних задач на сцені, називають *runner*, тобто людина, яка постійно знаходиться в русі, відповідальна за важливі моменти виступу: “*Además, la productora le dio la oportunidad de trabajar como runner con el equipo técnico*” [EP, 11.08.11]

Тема стану здоров'я та нових медичних термінів також знайшла свою реалізацію в англіцизмах в тематичній групі «Медицина/Здоров'я» (17 од. або 3,1 %). Одним із найчастіше згадуваних термінів сьогодення виступає поняття гострого респіраторного захворювання, що отримало назву *COVID-19*: “*El brote del COVID-19 es una amenaza para los resultados de empresas de todo el mundo*” [ABC, 01.03.20]. Наведений акронім спричинив появу низки новоутворень: *covidianidad* «повсякденне життя, адаптоване до норм та

стандартів, прийнятих під час пандемії»; *autocovid* «проведення діагностичних тестів на *COVID-19* шляхом взяття зразка в автомобілі пацієнта»; *covidnoico* «людина, яка демонструє занепокоєння відносно корона вірусу»; *covidofobia* «патологічний страх заразитися *COVID-19*»: “*El equipo está compuesto por dos epidemiólogos, un supervisor de residencias, dos enfermeras de epidemiología, ocho administrativas, 28 rastreadores (entre enfermeros y documentalistas) y siete enfermeros recogiendo muestras PCR en dos puntos de Autocovid*” [EP, 08.07.20]; “*La realidad que ha creado la pandemia en prácticamente todos los países del mundo nos impone, en la frase de un conocido publicista, una “nueva covidianidad”, es decir, una cotidianidad transformada por el virus*” [ABC, 15.07.20]; “*El COVID-19 ha causado una fobia social y de odio, podríamos llamarla covidofobia, con varias dimensiones; temor a infectarnos, temor a usar centros de salud, temor a ser discriminados y temor de morir y estos temores se traducen en actitudes sociales dirigidas a familiares y al paciente portador*” [EP, 17.05.20].

У сфері іспанської стоматології поширеною є техніка *bonding*, яка полягає в сплаві смоли з природньою структурою зубів. “*Contamos con técnicas como la escultura Dental (bonding) de sorprendentes resultados ya que se puede realizar sin rebajar el esmalte dental sano*” [LO, 21.03.13].

Тематичною групою, в межах якої зафіксована незначна кількість запозичених одиниць з англійської мови є «Транспорт» (16 од. або 2,9%): *air tractor, motorhome, pick up, quad, slat*. *Air tractor* – це легкий, невеликий літак, який використовується для сільського господарства та гасіння пожеж. Через поширення пожеж упродовж останніх декількох років, Іспанія використовує такі літаки задля гасіння вогню в місцях займання: “*En este caso se han movilizado una dotación del Consorcio Provincial, tres unidades de bomberos forestales de la Generalitat, dos aéreos -uno de ellos con unidad helitransportada y un avión Air Tractor - y un coordinador forestal del cuerpo provincial*” [ABC, 14.08.21].

Під час пандемії та закритих кордонів подорожі власною країною користуються попитом. Одним із найбільш комфортних засобів пересування став *motorhome*, автомобіль на колесах, який обладнаний умовами для подорожей та проживання в ньому: “*Voy a ... dormir en el motorhome este fin de semana (algo muy inusual para él) y hace mucho frío, tanto que he tenido que pedir una manta extra para pasar la noche*” [ABC, 15.04.21]. Сьогодні, звертаючись до фірм, які надають ці транспортні засоби в оренду, можна почути відмову в оренді через нестачу автомобілів.

Запозичення в тематичній групі «Гастрономія» становить лише 16 одиниць або 2,9% від загального обсягу виявленої лексики. До неї відносимо *bartender, brunch, donut, mug, cocktail, gintonic, caterin*.

Ще 10 років тому *brunch* був звичкою, неприйнятною в іспанському суспільстві. Через жорсткі графіки роботи та традиції ця ранкова трапеза – з одинадцятої до трьох – не проводилася. Але наприкінці 2012 року *brunch* почали пропонувати в барах, ресторанах та готелях: “*Durante el brunch que ofrecimos a los invitados, pusimos un buzón de sugerencias y pedimos que nos dieran consejos para evitar el divorcio; nos parecía una idea divertida, pero casi todas las sugerencias fueron tonterías*” [ABC, 13.12.12].

Поняття *take away* в Іспанії набуло популярності в часи світового локдауну, коли посидіти в ресторанах та кав'ярнях було неможливо. Цей термін позначає їжу, яку відвідувачі кафе або ресторанів беруть із собою: “*La dieta cuenta con unos productos que vienen envasados especialmente para el llamado take away - llevar y comer en cualquier momento-individualmente*” [LO, 21.08.20]

Розподіл англійських запозичень за тематичними групами свідчить про те, що англіцизми, які належать до тематичних груп «Сучасні технології», «Спорт», «Мода», «Економіка», представлені найбільшою кількістю запозичень, здебільшого вони позначають реалії, відсутні в іспанській мові.

2.4 Комунікативно-функціональні особливості новітніх англійських запозичень в іспанській мові

Функціональна лінгвістика розглядає мову як основний засіб або інструмент для реалізації певних цілей мовця в процесі комунікації та у сфері пізнання ним дійсності. Саме тлумачення мови як динамічної системи, яка постійно розвивається, складає теоретичну основу функціоналізму [Левицький 1999, с. 35].

Функція як реалізація являє собою непрямую категорію. Тобто в газетних текстах функція може бути визначена на підставі відповідних мовних норм, враховуючи екстралінгвальні фактори, через свідомість читача шляхом застосування логіки, абстрактних дій та мисленнєвих операцій.

Як засіб комунікативістики преса реагує на потреби читача, і в такий спосіб формує культурне середовище. Вона являє собою відкриту культурну форму, а в наш час навіть інтернаціональну. Дослідники зауважують, що зміст статей має різні функції: він констатує те, чого не існує, а також демонструє реально існуючі речі, події, які не властиві певному соціуму за допомогою лексичних запозичень. Саме лексичні запозичення надають образності публіцистичним текстам [Ленина 2007, с. 12].

Розглянемо детальніше функціонування іншомовних слів в публіцистичному дискурсі, їх специфіку та основні текстотвірні функції. Як було відзначено мовознавцями, визначальними рисами газетної мови є:

- лаконічність викладу думок, економія мовних засобів;
- вибір мовних засобів за ступенем розуміння їх читачем;
- жанрове розмаїття та пов'язане з ним стилістичне використання мовних засобів: емоційно забарвленої лексики, багатозначності слів;
- поєднання рис публіцистичного з науковим стилем, розмовним, офіційно-діловим, художнім, обумовлене розмаїттям жанрів та тематики.

Під час аналізу функціонування запозичень в газетному тексті ми враховували такі факти:

- запозичена лексика використовується майже в кожному публіцистичному тексті. Деякі з запозичених одиниць допомагають читачам краще зрозуміти суть запропонованого тексту, викликати почуття довіри, оскільки завдяки широкій вживаності ці інноваціям відомі великій кількості читачів. Інші одиниці, навпаки, не завжди зрозумілі читачам-носіям мови, саме тому існує потреба в поясненні їх автором;
- комерційні інтереси газети слугують однією з причин використання іншомовних слів. Задля посилення уваги читача вживають нову лексику, уникаючи функціонально простих та емоційно нейтральних лексичних одиниць.

Сьогодні прийнято виокремлювати такі функції запозичень у текстах різних типів: культурна функція, компресивна функція, експресивна функція, евфемістична функція, стилістична функція. Як правило, у більшості випадків неможливо провести чітку лінію між функціями, яку виконують англіцизми в публіцистичних текстах. Тому в таких випадках необхідно аналізувати домінуючий мотив використання тієї чи тієї запозиченої лексичної одиниці.

1. Культурна функція. Функція, яку також можна вважати функцією створення локального колориту, полягає у використанні англіцизму з метою передати особливості лексичних одиниць країни-донора, оскільки читач пов'язує певні емоційні уявлення зі вказаним регіоном чи національністю. В іспанській пресі англійські запозичення часто являють собою поняття, які передають на емоційному рівні англійську філософію життя, його атмосферу та цінності англійського суспільства. З великою кількістю англійських запозичень у носіїв іспанської мови пов'язані позитивні асоціації, які стосуються безмежних можливостей країни. У цьому випадку йдеться про

місцевий колорит, коли англiцизми використовуються для опису явищ з життя англійців для передачі певної атмосфери. Поняття «професійний колорит» включає в себе опис реалій у професійному чи діловому аспектах. Газетний текст, який містить англiцизми подібного типу, справляє враження наукового та більш компетентного. Соціальний колорит виникає тоді, коли англiцизм використовується в певному соціальному контексті та відображає приналежність до певної соціальної групи. Наступні фактори грають важливу роль: вік, інтереси, світоглядні принципи, потреба в соціальному статусі. Часто певні англiцизми використовуються лише всередині однієї соціальної групи.

Наприклад, у мові іспанської молоді можна почути такі англiцизми: *binge watch*, який позначає перегляд великої кількості епізодів серіалу без перерви: “*Otras palabras preseleccionadas para ocupar el primer puesto en 2013 fueron 'twerk' – el baile sexy popularizado por Miley Cyrus – y 'binge-watch', que significa mirar múltiples capítulos de un programa de televisión en rápida sucesión*” [LO, 21.11.13]; *photobomb*, серед іспанської молоді цей термін відомий у значенні зіпсованої фотокартки, через людину, яка увійшла в кадр; *bogey* – англiцизм, яким молодь називає детективів чи представників поліції: “*¡Aquí se ha descubierto el bogey más antiguo de la noche!*” [ABC, 12.06.17]

2. Компресивна функція. Ця функція сприяє не лише зменшенню відрізка повідомлення, але й використанню ємних, експресивних засобів, сприятливих комунікативному насиченню тексту. Прийоми мовної економії спрямовані на скорочення викладеної інформації. Компресія в іспанській мові відбувається двома шляхами:

- а) усіченням лексеми;
- б) стратою надлишкових елементів.

Наприклад, в іспанській мові функціонують такі усічення як *app*, яка утворилася від повної форми *application*, лексична одиниця *combi* – від *combination*, іменники *techno* – від *technological*, *celeb* – від *celebrity*, *quad* – від *quad bike*: “*Así que poner todo tu talento y trabajo en competir contra una app*

que tiene más de 2.000 millones de usuarios en todo el mundo” [EP, 08.09.20]; “*Ahora ya nos podemos imaginar cómo luce (o casi) la **celeb** recién levantada. Kim Kardashian sin maquillar*” [EP, 15.11.13]; “*Un programa que ahonda en la cultura **techno** a través de diferentes disciplinas, como la danza, el arte y la producción audiovisual*” [ABC, 11.10.20]; “*Un joven de 15 años ha quedado herido crítico por las graves lesiones sufridas en un accidente de **quad** en Alcarràs*” [EP, 08.03.21].

3. Евфемістична функція спрямована на свідоме пом’якшення, «приховане» позначення певного предмета чи явища. Англiцизм у цій функції приховує «невідповідні» якості денотату і є позитивно конотованим.

Було виявлено низку англiцизмів, які виконують евфемістичну функцію та активно використовуються в іспанській мові. Іменник *doggin* уживається для пом’якшення поняття «сексуальні дії в публічних місцях чи безпосереднє спостереження за цими діями»: “*Y el cantante George Michael va más allá practicando el conocido como **doggin**, encuentros sexuales con personas desconocidas al aire libre*” [ABC, 24.04.12]. Наступний евфемізм також належить до теми сексу – *cryising*, ця лексична одиниця пом’якшує таке визначення: «сексуальні дії між чоловіками в публічних місцях, таких як парки, пляжі, зазвичай між незнайомцями». Евфемістичне словосполучення *exotic dancer* приховує початкове значення лексеми *stripper* – людина, яка еротично роздягається перед іншою людиною або групою людей в форматі шоу: “*Sofia Hellqvist, de **stripper** a miembro de la casa real sueca*” [ABC, 11.04.14].

4. Експресивна функція запозичень полягає в наданні публіцистичному тексту певних емоційних забарвлень. Під експресивністю ми розуміємо таку властивість тексту, яка передає сенс з підвищеною інтенсивністю, виражаючи внутрішній стан мовця, і має своїм розвитком емоційне чи логічне підсилення, яке може бути образним. Існують англiцизми, які демонструють міжособові та соціальні відносини, через які адресант передає снобізм, гумор, іронію чи престиж. Деякі англійські запозичення є

експресивнішими ніж оригінальна одиниця мови. Їхня експресивність ґрунтується на образності, дотепності, несподіванці, іноді кумедному спотворенні.

Наприклад, “*El dedo del Rey Midas brillaba más que el de E.T. Todo lo que tocaba lo transformaba en oro. Los bobos, en cambio, tienen el toque del rey invertido. Todo lo que ellos tocan, en vez de convertirlo en oro, lo transforman en algo artístico o espiritual. En vez de **upgrade** (subir) hacen **downgrade** (lo bajan)*” [EP, 13.08.13] – у цьому реченні адресант прагне передати представленими англiцизмами *upgrade* та *downgrade* іронічний підтекст, суміш престижу зі снобізмом, за допомогою якої він описує образ дій безумців, нових представників найвищого класу Північної Америки. Варто зауважити, що автор додає іспанські еквіваленти в дужках для кожного англiцизму, щоб бути зрозумілим.

Якщо згадати тему моди, то сучасний її опис не обійдеться без англійського запозичення *it-girl*, на яке ми часто натрапляємо на сторінках журналів. *It-girl* – це сучасна дівчина творчої професії, яка задає нові тренди, підтримуючи вітчизняних дизайнерів. Її відмінною рисою є не лише приваблива зовнішність, але й безперечний смак та гострий розум: “*Sara Carbonero es una de las **it-girls** más importantes de nuestro país y cada día nos ofrece nuevas claves de estilo que no dejan de sorprendernos*” [EP, 11.01.13].

Чи, наприклад, англiцизм *look*, який використовується не лише в жіночих журналах, його також можна побачити на сторінках міжнародних журналів: “*La primavera i l'estiu ens permeten utilitzar una àmplia gamma de colors, que combinats amb peces bàsiques aporten al nostre **look** un toc de novetat i frescura*” [LV, 21.03.10].

Англiцизми здатні надати публіцистичному тексту потужну образність, а також новизну стилю. Англійські елементи, завдяки унікальній своєрідності, мають ефект несподіванки, що значною мірою підсилює увагу читача до тексту.

5. Стилiстична функція. Адресант послуговується новоутвореннями, які відповідають певній сферi мовлення, задля передачі зниженого або високого реєстру мови, виділяючи зв'язок з певною професійною чи соціальною групою людей. Чимала кількість новітніх запозичень зі зниженого або високого реєстру функціонує в загальнолітературній мові, тому поступово втрачають стилістичну маркованість, змішуючись з нейтральними словами. Цьому слугують процеси демократизації та інтернаціоналізації, які характеризують іспанську пресу та становище сучасної іспанської мови в цілому.

Отже, новоутворення типу *coronaboda*, *covidivorcio*, *covidiccionario*, *covichivato*, *coronaplauaso*, *coronabono* свідчать про процес демократизації суспільства: “*Tal Cual verificó datos y confirmó tres muertes vinculadas a la coronaboda de Puerto La Cruz a la que asistió Tarek William Saab*” [ABC, 01.05.21]; “*El Diccionario Histórico también incluyó la actualización palabras derivadas de la pandemia del coronavirus, como coronaplauaso*” [EP, 24.04.21]; “*Este tipo de emisión de bonos por parte de la Comisión no equivale a los eurobonos o coronabonos que reclamaban en principio algunos países, incluida España, y, según fuentes comunitarias, cuenta ya con el respaldo de casi todos los Estados miembros*” [EP, 16.05.20].

Інтернаціоналізація у сучасній іспанській пресі спричиняє активізацію механізму поєднання із запозиченими лексичними одиницями у складні слова або приєднання афіксів до запозичень: *blogosfera* (англ. *blog* + ісп. *sfera*), *twitesfera* (англ. *twit* + ісп. *sfera*), *covidprecios* (англ. *covid* + ісп. *precios*), *covidarticulos* (англ. *covid* + ісп. *precios*); *googlear*, *spamear*, *navegador*, *bloggero*, *facebookero*: “*La twitesfera se llenó de quejas, sobre todo, de aquellos los que ya se les había incorporado el mayor número de palabras*” [LV, 11.05.18]; “*Sé que dicho bloggero no me pidió que lo corrigiera pero sí quiero aceptar que me equivoqué y por eso hago la corrección*” [EP, 18.07.17]; “*Si el visitante no utiliza el navegador Firefox*” [ABC, 04.09.17];

*“Todos los **facebookeros** podrán participar, votar y ganar un maravilloso dos noches en Cinque Terre” [LV, 08.03.19].*

Функції сучасних запозичень з англійської в іспанську здебільшого передбачувані й такі, що виконують й інші запозичення в цій мові. Найчастіше англіцизми все ж виконують номінативну функцію, позначаючи предмети та явища, яких немає в іспанській мовній дійсності. До інших важливих функцій англійських лексичних одиниць у публіцистичних текстах сучасної іспаномовної преси відносять: культурну, компресивну, експресивну, евфемістичну та стилістичну функції. Як правило, ці функції знаходять своє відображення в текстах в складній взаємодії.

ВИСНОВКИ

Розроблення актуальних для нашого дослідження питань запозичень дозволило встановити факт актуальності проблем способів входження, специфіки функціонування та типології іншомовних запозичень у будь-якій мові. Доказом цього можуть бути праці як українських (і запорізьких серед них) вчених, так і закордонних: С. М. Єнікєєвої, Ю. А. Зацного, Ю. О. Жлуктенка, Л. П. Крисіна, Д. С. Лотте, Хосе Сегура тощо. Аналіз реферованих робіт дозволив встановити, що активізацію процесів входження англійських слів та словосполучень в іспанську мову варто розглядати як закономірне явище.

Встановлено, що запозичення проникають в мову-реципієнт для того, щоб заповнити мовні лакуни, для номінації нових явищ, а також для забезпечення стилістичного розмаїття. Проникненню іншомовних слів сприяє інтернаціоналізація культури, науки, техніки; зацікавленість в іншомовній культурі; живі контакти носіїв певної мови; міжнародний престиж та авторитарність держав, іноді мода на іноземні слова.

Зазначено, що не існує єдиної точки зору щодо класифікації запозичень через наявність значної кількості критеріїв, за допомогою яких можна систематизувати й різнобічно описати запозичення. Типи запозичень можна групувати за структурою, за певним видом мовних змін, за джерелом проникнення іншомовного слова, за ступенем їх проникнення в живу тканину мови, за їх складом тощо. Проаналізовано частини мови, які найбільш схильні до процесу запозичення та виявлено, що переважають іменники, куди менше дієслова, прикметники, прислівники, числівники та вигуки. Встановлено, що в даному дослідженні іменники охоплюють 93% від загальної кількості новітніх англійських запозичень в іспанській мові, частка прикметників і дієслів становить 7%.

Англійські лексичні, семантичні й рідше інші типи запозичень в іспаномовному публіцистичному контенті доволі кількісно та якісно представлені. Хоч більш виражені текстуальні та семантичні властивості, завдяки асоціативним та денотативним значенням, якими наповнена лексика англійської мови, а також завдяки своїй синтаксичній пластичності. Англійські запозичення ужито в іспанській публіцистиці не лише для економії мовних засобів, але й для того, щоб створити тексти нового типу, прості за будовою, але насичені змістом. Суть сучасної публіцистичної мови в іспанськомовному світі полягає у швидкому, але інформативному повідомленні, яке приваблює читачів тим, що легко та зрозуміло читається.

У практичній частині дослідження розроблено класифікацію новітніх англійських запозичень за структурними, семантичними та функціональними особливостями. Визначено найбільш доцільну тематичну класифікацію, відповідно до зібраного матеріалу, яким слугували 550 новітніх англійських запозичень, вибраних з та періодичної преси *RAE*, *El País*, *ABC*, *La Vanguardia*, *La Verdad*, *La Opinión* та електронних лексикографічних джерел.

Аналіз матеріалу дозволив виявити найбільш поширені види новітніх англійських запозичень в іспанській мові за структурною моделлю: *прямі запозичення* (запозичення матеріальної форми слова), *непрямі запозичення* (запозичення, частково асимільовані графічно, або морфологічно; гібридні запозичення; семантичні неологізми, а також *кальки* (словотворчі, семантичні).

Виявлено, що найбільш продуктивними словотворчими моделями є афіксація, телескопія, словоскладання, усічення та абревіація. Пояснення знаходимо в тому, що носії іспанської мови прагнуть до економії лінгвістичних засобів, мінімізації мовних зусиль. Визначено, що для запозичень-комполітів характерною є $S_{\text{англ.}} + S_{\text{ісп.}}$ модель утворення.

Семантичне засвоєння новітніх англійських запозичень в іспанській мові найчастіше реалізується за допомогою такого процесу як розширення семантичного значення, рідше – його звуження, метафоричного й

метонімічного переосмислення. Переважна кількість сучасних англійських запозичень набуває відтінків значень, які стають домінантними в процесі їх функціонування, і такі семантичні новації є подібними за значенням, але не тотожними за значенням в мові-донорі.

Англійські запозичення в іспанській мові згруповано за тематичним критерієм: «Сучасні технології», «Спорт», «Мода», «Економіка», «Психологія», «Музика», «Подорожі/Дозвілля», «Кіно/Телебачення», «Медицина/Здоров'я», «Транспорт», «Гастрономія», з яких перші дві представлені найбільшою кількістю лексичних одиниць на позначення реалій, які відсутні в іспанській мові.

Проаналізовано функціональні особливості новітніх англійських запозичень та встановлено, що англіцизми головним чином виконують номінативну функцію, позначаючи предмети та явища, що не існують в іспанській мовній дійсності. Серед інших ідентифікувальних функцій англіцизмів представлені культурна функція, компресивна функція, експресивна, евфемістична та стилістична функції. Як правило, ці функції знаходять своє відображення в текстах у складній взаємодії.

Проблема інтерлінгвальних контактів є перспективним дослідженням, адже подальші наукові розвідки в галузі функціональної специфіки англійських запозичень сприятимуть накопиченню цінного матеріалу, що доповнить інформацію про словниковий склад сучасної іспанської та англійської мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аристова В. М. Англо-русские языковые контакты. Ленинград : Изд-во Ленинградского ун-та, 1978. 152 с.
2. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка. Москва : АспектПресс, 2016. 536 с.
3. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка: Москва : ФЛИНТА : Наука, 2012. 376 с.
4. Амирова Т. А. Заимствование и его роль в развитии и обогащении синонимии (на материале разносистемных языков): автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19. Баку, 1975. 32 с.
5. Будагов Р. А. Введение в науку о языке : учеб. пособ. / ред. Будагов Р. А. Москва : Добросвет-2000, 2002. 544 с.
6. Васильева Л. В. Обогащение современного немецкого языка иноязычными заимствованиями: экспериментально-типологическое исследование на материале англицизмов : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.20. Ставрополь, 2004. 19 с.
7. Виноградов В. С. Лексикология испанского языка : 2-е изд., испр. и доп.. Москва : Высшая школа, 2003. 244 с.
8. Войтенко К. І. Класифікація запозичень в сучасних лінгвістичних дослідженнях. URL : http://www.rusnauka.com/7_NMIV_2010/Philologia/60103.doc.htm (дата звернення: 03.10.2021).
9. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка : 2-е изд., испр.. Москва : Либроком, 2012. 376 с.

10. Гончаренко Л. О. Функціональний аспект запозичень. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. 2010. Вип. XXIII. Ч. 4. С. 294–300.
11. Даниленко А. А. Проблема языковой ситуации в Испании. *Культура народов Причерноморья*. Симферополь : межвузовский центр «Крым», 2014. №271. С. 131–137.
12. Деширев Ю. Д. Социальная лингвистика. К основам общей теории : 2-е изд.. Москва : Ленанд, 2019. 384 с.
13. Дружин Г. В. Сучасні лексичні запозичення: прагматика, семантика, соціолінгвістика : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.02. Дніпропетровськ, 2006. 19 с.
14. Ефремов Л. П. Основы теории лексического калькирования : учеб. пособ. Алма-Ата : КазГУ, 1974. 191 с.
15. Єнікєєва С. М. Системність і розвиток словотвору сучасної англійської мови : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2006. 303 с.
16. Жлуктенко Ю. А. Лингвистические аспекты двуязычия. Киев : Вища шк. Изд-во при Киев. ун-те, 1974. 174 с.
17. Закутская Н. Г., Побегайло И. В. Проблемы английских заимствований в современном итальянском языке. *Вестник ВГУ*. 2014. №4. С. 58–62.
18. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. Львів : ПАІС, 2007. 228 с.
19. Знаменская Т. А. Формирование двуязычной компетенции при изучении иностранного языка. *Образование и наука*. 2013. № 1. С. 94–106.
20. Касарес Х. Введение в современную лексикографию : учеб. пособ. / перев. с исп. Н. Д. Артюновой / ред. Г. В. Степанова. Москва : Издательство иностранной литературы, 1958. 355 с.
21. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. Москва : Высшая школа, 1990. 235 с.
22. Крысин Л. П. Иноязычные слова в современном русском языке : монография. Москва : Наука, 1968. 208 с.

23. Крысин Л. П. Литературная норма и речевая практика газет. *Язык современной публицистики* : сб. стат. / сост. Г. Я. Солганик. Москва : Флинта, 2005. С. 44–57.
24. Крысин Л. П. Словообразовательная активность иноязычного слова как один из критериев его освоения языком. Москва : Знак, 2008. 320 с.
25. Лазарева Ю. С., Унда С. И. Иностранные заимствования в современной русской речи. *Молодой ученый*. 2016. №7. С. 89–90.
26. Левицький А. Е. Функціональні зміни в системі номінативних одиниць сучасної англійської мови : автореф. дис. ... д-ра філол. наук : 10.02.04. Київ, 1999. 39 с.
27. Ленина С. В. Газета как форма межкультурного взаимодействия (на материале современной немецкой прессы) : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 24.00.01. Нижний Новгород, 2007. 20 с.
28. Линник Т. Г. Проблемы языкового заимствования. Киев : Наукова Думка, 1989. 193 с.
29. Линь Е. Прагматические функции неологизмов в современных СМИ. *Вестник ТГУ*. 2015. №4. С. 193–197.
30. Лихачева Ж. В. О способах заимствования в современном русском языке на примере молодежного сленга. *Наука о человеке: гуманитарные исследования*. 2017. №30. С. 48–52.
31. Лотте Д. С. Вопросы заимствования и упорядочения иноязычных терминоэлементов. Москва : Наука, 1982. 152 с.
32. Лэжон Ч. Социальная лингвистика и современный русский язык. Пекин, 2008. 25 с.
33. Мариненко П. І. Функції неологізмів-запозичень в сучасній іспанській мові. *Наука і сучасність* : зб. наук. пр. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2004. С. 174–180.
34. Мельникова А. И. Изучение англицизмов в курсе «Современный русский язык». *Русский язык в школе*. 1991. №2. С. 95–101.

35. Мечковская Н. Б. Общее языкознание. Структурная и социальная типология языков : учеб. пособ. 10-е изд., доп. Москва : Флинта, 2020. 312 с.
36. Осорио У. Распространение испанского за пределами Испании. URL : <http://www.spainter.ru/border.php> (дата звернення: 03.05.2021).
37. Свинцова С. В. Специфика структурно-семантической адаптации заимствований и их функционирование в условиях опосредованных и непосредственных языковых контактов (на материале англо-американизмов в испанском языке Испании и США) : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19. Саратов, 2006. 24 с.
38. Солганик Г. Я. Стилистика текста : учеб. пособие. 3-е изд. Москва : Флинта, Наука 2001. 256 с.
39. Троян К. О., Шовкопляс Ю. О. Особливості відтворення іспанською мовою новітніх запозичень з англійської мови. *Концептуальні проблеми розвитку філологічних наук у сучасному полікультурному просторі* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 18–19 черв. 2021 р. Київ, 2021. С. 59–62.
40. Хауген Э. Языковой контакт. *Новое в лингвистике*. 1972. Вып. 6. С. 61–80.
41. Хоменко С. А., Цветкова Е. Е., Басовец И. М., Основы теории и практики перевода научно-технической литературы с английского языка на русский : учеб. пособ. Минск : БНТУ, 2004. 203 с.
42. Чермисина Т. И. Функциональный аспект неассимилированных заимствований в современном английском языке. Москва : Тореза, 2017. 419 с.
43. Шанский Н. М. Очерки по русскому словообразованию и лексикологии. 4-е изд.. Москва : Либроком, 2016. 338 с.
44. Шкροгалева Е. В. Прагматический аспект заимствованной лексики английского происхождения. *Известия ПГПУ им. В.Г. Белинского*. 2012. № 27. С. 437–441.

45. Шовкопляс Ю. О. Лінгвальні та культурні особливості функціонування іспанських запозичень в американському сленгу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Одеса, 2018. № 37. Том 2. С. 167–171.
46. Шовкопляс Ю. О. Мовний феномен Spanglish як результат іспаноанглійських мовних контактів на території США. *Нова філологія* : зб. наук. пр. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. № 71. 166–170.
47. Шовкопляс Ю. О. Проблема мовного явища Spanglish у контексті феномена білінгвізму. *Актуальні проблеми іноземної філології*. Луцьк : Східноєвроп.нац. ун-т. ім. Лесі Українки, 2018. № 8. С. 310–314.
48. Шовкопляс Ю. О., Троян К. О. До типології новітніх англійських запозичень в іспанській мові. *Філологія у сучасному світі* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 27–28 серп. 2021 р. Запоріжжя, 2021. С. 41–44.
49. ABC - Tu diario en español. URL : <https://www.abc.es> (дата звернення: 20.10.21)
50. Bloomfield L. Language. London : Allen & Unwin, 1984. 564 p.
51. CVC. Banco de neologismos. Búsqueda de neologismos. URL : https://cvc.cervantes.es/lengua/banco_neologismos/busqueda.asp (дата звернення: 25.05.2021)
52. Diccionario de la lengua española. Real Academia Española. URL : <https://dle.rae.es/> (дата звернення: 27.05.2021)
53. Diez Vegas F. J. Spanglish. URL : <http://www.ia.uned.es/~fjdiez/spanglish/> (дата звернення : 02.06.2021).
54. EL PAÍS: el periódico global. URL : <http://elpais.es/> (дата звернення : 20.10.21)
55. Europa press. Más de nueve millones hablan ya catalán. URL : <http://www.20minutos.es/noticia/251214/0/lengua/catalan/ranking> (дата звернення: 03.05.2021).

56. La Opinión de Murcia, últimas noticias de Murcia y España. URL : <https://www.laopiniondemurcia.es> (дата звернення : 18.10.21)
57. La Vanguardia. URL : <https://www.lavanguardia.com> (дата звернення : 20.10.21)
58. Lapesa R. Historia de la Lengua Española. Madrid : Gredos, 1981. 684 p.
59. NEOMA. Diccionario de neologismos del español actual. URL : <https://www.um.es/neologismos/> (дата звернення: 25.05.2021)
60. Pratt Ch. El anglicismo en el español peninsular contemporáneo. Madrid : Gredos, 1980. 276 p.
61. Sapir E. Language: an introduction to the study of speech. New York : Harcourt, 1921. 170 p.
62. Segura José. El acoso del español por los anglicismos. URL : <https://apuntesonline.org/translation/articles/art.vol5no1.elacosodelespanolporok.htm> (дата звернення: 08.06.2021)
63. Trask R. L. The History of Basque. New York : Routledge, 1996. 458 p.
64. Walsh A. S. Translating false and fickle anglicisms in modern Spanish. *Professional and academic discourse: an interdisciplinary perspective*. 2017. Vol. 2. P. 366–373.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

65. Горбачевич К. С. Словарь современного русского литературного языка. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Русский язык, 1991. 864 с.
66. Добродомов И. Г. Заимствование. *Лингвистический энциклопедический словарь* : словарь / глав. ред. В. Н. Ярцева. Москва : Советская Энциклопедия, 1990. С. 158–159.

67. Дьяков А. И. Словарь английских заимствований русского языка. Новосибирск : Новосибирское книжное издательство, 2010. 588 с.
68. Жеребило Т. В. Словарь лингвистических терминов. 5-е изд., испр. и доп. Назрань: ООО «Пилигрим», 2010. 486 с.
69. Крысин Л. П. Толковый словарь иноязычных слов. Москва : Эксмо, 2005. 939 с.
70. Маринова Е. В. Теория заимствования в основных понятиях и терминах : словарь-справочник. Москва : ФЛИНТА : Наука, 2013. 238 с.
71. Панькин В. М., Филиппов А. В. Языковые контакты: Краткий словарь. Москва : Флинта; Наука, 2011. 160 с.
72. Ушаков Д. Н. Толковый словарь русского языка. Москва : Аделант, 2013. 800 с.

RESUMEN

El presente trabajo se dedica a un estudio integral de características estructurales y semánticas y funcionales de los últimos préstamos ingleses en español, presentes concretamente en artículos periodísticos y diccionarios.

Este trabajo tiene por objeto analizar los últimos préstamos del inglés, que funcionan en español moderno.

El propósito del estudio es determinar e investigar las características estructurales y semánticas y funcionales de los últimos préstamos ingleses en español.

La base teórica y metodológica: los conceptos centrales de la teoría del préstamo (S. M. Enikeeva, Yu. A. Zatsny, Yu. O. Zhluktenko, T. P. Kozlovskaya, L. P. Krisin, R. Ya. Kritzberg), desarrollado en la lingüística.

Los resultados obtenidos: el trabajo destaca el estado lingüístico de los últimos préstamos de inglés en español. Se han desarrollado clasificaciones basadas en características temáticas, estructurales, funcionales de su entrada en el sistema léxico-semántico de la lengua española. Se revelan los mecanismos de formación de palabras y los modelos productivos de funcionamiento de los anglicismos modernos en español. Se describen los procesos semánticos que ocurren en la estructura del significado léxico de las unidades prestadas, se caracterizan las peculiaridades del funcionamiento de los préstamos en inglés en la prensa periódica en español. Se aclaran las funciones comunicativo-pragmáticas de los préstamos del inglés moderno (función cultural, función compresiva, funciones expresivas, eufemísticas y estilísticas) y su influencia en el sistema léxico-semántico del español moderno.

Palabras clave: préstamo, anglicismo, calco, contacto lingüístico, rasgos estructurales-semánticos, clasificación temática, función.

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Троян Ксенія Олександрівна, студент(ка) 2 курсу, форми навчання заочної, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, адреса електронної пошти kstroyan05@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему **«Структурно-семантичні та функціональні особливості новітніх англійських запозичень в іспанській мові»** відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;
- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;
- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) _____